

Legjobb és leghirveoseb
pipere hölgypor: a
La VELOUTINE
Különleges Rizopor
DISMUTTAL VEGYITVE
CH. FAY, ILLATSZERÉSZ.
PARIS - 9, rue de la Paix, 9 - PARIS.

Való-
di amerikai Onborotváló-kész-
lék „STAR” ára 5 frt.
Borotvakések, zsebkések, va-
lódli solingoni és angol gyártma-
nyok a legolcsóbb árak mellett.

KELETI J.-nél Budapest, Koronaherezeg-utca 17.
7475

The Berlitz Schools of Languages.
Erzsébetkörút 15. II. 7468

Felnőttek rendszere és tanítása a franczia, angol, ma-
gyar, német és olasz (setleg a spanyol, orosz, cseh
és román) nyelv. en. A Berlitz iskolában a tanuló az első
leekétől kezdve csak az a nyelvet hallja s be-
széli, melyet el akar sajátítani. Minden tanító
csakis anyanyelvét oktatja. Megkezdett tanfolyamok
bármely más Berlitz-iskola-n utánbírva nélkül folytathat-
ják. Tanítás ideje reggeltől félnyolc óráig este
fél tíz óráig. Belépés bérment. Berlitz-iskolák
Európa s Am-ri-ka 43 nagyobb városában léteznek.
Kimerítő prospektusok ingyen és bérmentve kaphatók.

„ZENÉLŐ MAGYARORSZÁG.”

ZONGORA-ZENEMŰ FOLYÓIRAT,
hozza a legújabb magyar dalokat, műdalok, kup-
lét, táncz és salon zeneműveket és hegedű
darabokat. — V. évfolyam. — Évente 24 füzet. —
Minden füzet 10 oldal zeneműterjedelemben.

Előfizetési ár:
Egész évre 24 füzet — 4 frt.
Fél — 12 — 2

Erdeklődőknek mutatványszámot ingyen küld és elő-
fizetéseket elfogad a
„ZENÉLŐ MAGYARORSZÁG”
kiadóhivatala 7496
Budapest, VI., Csengery-utca 62a.

Prof. Nothnagel

azt mondja: Kifejezetten hat erős, kőszvény,
szába és más hasonló reumatikus fájda-
maknál a Ganthieria-olajjal belsőleg, a
Ganthieria-szess külsőleg. Hatása felít-
lenül biztos. Ára mindenképen 1-1 forint.
A Coccin-pasztillából néhány darab megad-
teti a garat- és gégehuratot, köhögést és rekedt-
séget. Ára egy doboznak 75 kr. Kapható **Hass-
lanszky** Sándor-téri gyógyszerárban, Epesten.

„Izomerősítő embrocator.”

Nélkülözhetetlen
bedorzó szer futás, uszás, ke-
rékpározás, vívás, evezés, lovag-
lás és általában fokozott izomerő-
kifejtést igénylő atletikai és
torna-sportot azok trainingje tel-
jességének és eredményességének
elérésére. Páratlan gyógyszerjű
rheumatikus bajoknál, szag-
tásoknál, bármennyire idült-
tek is azok. Egy üveg ára 1 frt
20 kr. Főraktár: **„Aranyke-
reszt”** gyógyszerár, Budapest,
V., Nádor-utca 24. Kapható
a következő gyógyszerészek uránál: Budapest: Török J., Ki-
rály-utca, dr. Szakalla L., Mária-Terézia-tér 11., Bayer Antal,
Andrássy-út 84. Arad: Földes K. Dobrocsin: Mihalovits
J. Győr: Stadler M. Szabadka: Milassin J. Szeged: Bar-
ossy C. Székesfehérvár: P. Ács Albert. 7485

Bőr- és szépségápolás szakorvosa

med. univ. Dr. Révész Benő
Budapest, Kerepesti-út 63. sz. I. em.
24 évi gyakorlat, a berlini és bécsi kórházakban szerzett
tapasztalati alapján, gyorsan és alaposan gyógyítja az
összes
bőr-, ideg és nemi bajokat. Szépségi hibákat,
széplő, anya- és májfolt, pattanás, szemölcs, rőször, fa-
gyos végtagok, hajkorpa, hajhullás, sebek; zsakszerű
tanácsosai szolgálnak az arc és köz-ápolására.
Feltűnő eredménnyel gyógyítja a tikos betegségek név alatt
ismert összes férfi-, női bajokat s azok következményeit.
Kendel: délelőtt 8-12, d. u. 3-5 és este 7-8 óráig.
Levelekre azonnal válaszol. Kivánatra gyógyszeréről is
gondoskodik. Mindenkor mély diszkréció.

Milenniumi nagy érdemmel kitüntetve.

DEHMAL KÁROLY
Zongora-gyáros és köleszőnő intézet.
BUDAPEST, 7461
IV., Károly-körút 20. sz.
Zongorák, pianók és
rövid-zongorák dús
választékban, használt
zongorák eladása.
Javítások és hangolások
olesón eszközöztetnek.

Üdvös tanács.

Köhögésnél, rekedtségnél, a torok és légzési szervek mű-
ködési zavarainál **Egger** biztos hatású
MELLPASTILLÁI
veendők. (1 doboz 50 kr. és 1 frt. Próbadozoz 25 kr.)
A gyomor rendetlen működésénél radikális hatásúnak
bizonyultak 72-30
Egger Szóda-Pasztillái.
(1 doboz 30 kr.) Mindkét szer kapható minden gyógyszer-
árban. — Fő- és szétküldési raktár Magyarországon:
„Nádor”-gyógyszertár Budapest, Váci-körút 17. sz.

VALÓDI
Ara csomagonként 25 krajczár (50 fillér).
500 gramm.
Kathreiner-féle
Kéjpp malátá kávé
egész szemekben
Kathreiner-féle malátakávé gyárak
Bécs-München

Saját érdekünkben csakis ezen eredeti
csomagokat kérjük és fogadjuk el.

Tessék kísérletet tenni

és meg fog győződni, hogy pataányok vs poe-
egerek kiirtására minden körülmények közt leg-
biztosabb a **László József** gyógyszerész
által feltalált
patkány pusztító-szer.
Bámolatos hatást és biztos sikert ezernyi ezer elismerő nyilatkozat
bizonyítja.
Ara 1 doboznak 1 frt, 6 doboznak 5 frt, használati utasi-
tással. — Kapható:
LÁSZLÓ JÓZSEF gyógyszerésznél
Maros-Ujvár (Erdély). 7488
Budapesti főraktár: **Egger-féle** gyógyszerár a „Nádorhoz”,
Váci-körút 17.

A modern vegyészeti halmaz hala-
dásán és az abból származó számla-
talan cosmeticus készítmények szám-
váltak képesek a 30 éven át bevált
Dr. Lengiel Frigyes-féle
Nyirfabalzsamot

elnyomni, a legjobb bizonyíték tehát, hogy itt egy valódi,
a természet által nyújtott szépségserűlő van szó. Ezen
nyirfabalzsam egy sajátos 30 évi gyakorlati vegyi
eljárás alapján preparáltak és csak azután jön forgá-
lomb. Ezen folyadék hatása, hogy a bőr felső hám-
ját lassankint lehántja és ez által az alsó tisz-
tított bőr által színben és üdőségben jön nap-
világra, megemlíti mindennemű kiütést, széplőt,
vörös foltokat és anyafoltokat, simítja a ránc-
osbőrt és a himlőhelyeket lassankint teljesen
eloszlatja és az arcbőrnek üde és egészséges
színt kölcsönöz.
Egy korsó ára használati utasítással együtt 1 frt 50 kr.
A nyirfabalzsam hatásának támogatására Dr. Lengiel
Frigyes-féle
Benzoe szappan
ajánlatos. Egy darab ára 60 és 35 kr. Raktáron minden
jobb gyógyszerárban. Főraktár Magyarországon részére **Török**
József gyógyszerésznél Budapest, Király-utca 12.

Menyasszonyi selyemkelmék
Lehér, fekete és színes, a jó viselkedést jótéltől-levéllel. Kiválóan
beválasztási forrás magánok részére, porló- és vámmentesen igaz
gyári árakon a házhoz szállítva. Ezer meg ezer elismerő levél.
Melyik színekből óhajt ön mintákat?
GRIEDER ADOLF ÉS TSA
királyi szállítók
selyemkeltő-gyárak szövetsége Zürich. 7374

Czerny-féle
Keleti rózsatej
oly meglepően üde, tiszta,
fiatalos arczbőrt
szerez, mely semmi más szer által el nem érhető;
kitűnő hatású májfolt szelő, pöröcsékek, bő-
r-átka, nem szép arczbőrösség s a bőr minden
tisztáltságára ellen, megszünteti a sárga vagy barna
arcszínt s egyaránt alkalmas minden testrésze-
re. Ára 1 frt. **Balsamszappan** hozzá 30 kr.
Törvényesen védett, lelkiismeretesen megvizsgált
és valódi minőségben kapható 7416
ANTON J. CZERNY, Bécs.
XVIII. Carl Ludwigstrasse 6. (saját házában).
Szétküldés utánvétel. Prospektus ingyen és bér-
mentve. Raktárak a nagyobb gyógyszerárakban
és illatszertárakban.
Vezérképviselet és magyarországi főraktár **Buda-
pesten TORÓK JÓZSEF** gyógyszerárban.

Dohányzók!
Csigaretták
papir nélkül!
MOPS
SUPERIORES
Tollszopóka szívarkák szabadalm. szűrővel.
BAYONETAS
Arjegyzéket díjtalanul küld 7349
EGGMANN & HEDIGER, BIEL Schweiz
Vezérügynök Magyarország részére:
Weiss és Langer cég Budapest, VI. Szerecsen-utca 8.

A női szépség
emelésére, tökéletesítésére és fen-
tartására legkiválóbb, teljesen ár-
talmatlan, vegyíztiszta és szirm-
tes készítmény a 7502
Margit Crème.
Rövid idő alatt szünteti széplőt,
májfoltot, pattanást, bőrtájkát (mit-
'esser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat
és himlőhelyeket, még koros egyéneknek is üde bájós
arcszínt kölcsönöz. Ára 50 kr., nagy 1 forint.
Margit hölgypor 60 kr, 3 színben. **Margit szap-
pan** 35 kr. **Margit fogpép** (Zahnpaste) 50 kr.
Készítő FÖLDES gyógyszerértára,
Aradon Deák Ferenc-utca 11. sz.
Főraktár: **Török József** gyógyszerértára, Budapest
Király-utca 12.

Festő társaság körkép palotájában
Városliget 7368
Krisztus a keresztfán
és Jeruzsálem
óriási körkép. Látható.
reggel 9 óratól este 4 óráig.
Az esti órákban villanyvilágításnál.
Belépő díj 50 kr.
Gyermekjegy 30 krajczár.

3. SZÁM 1898. BUDAPEST, JANUÁR 16. 45. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és egész évre 12 frt
POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt félévre — 6 •
Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG egész évre 8 frt
félévre — 4 • Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK egész évre 5 —
Különböző előfizetésekre a postaiilag meghatározott viteldíj is eszotlanod. félévre — 2.50

AZ ÁLLAMI SZÁMVEVŐSZÉK ÚJ ALELNÖKE.

AZ AZ ELV, hogy az államnak költségvetési
előirányzatában minden megszavazott ösz-
szeg csak a meghatározott célokra fordít-
ható, s hogy viszont minden megszavazott ki-
adás csak a kijelölt fedezetből törleszhető, az
államgazdálkodásnak egyik sarkalatos tétele.
Ezt Anglia már II. Károly idejében
elfogadta, s joggal mondja egy ki-
váló angol politikai író, Hallam,
hogy a törvényhozásnak ellenőrzést
kell biztosítani a végrehajtó hata-
lammal szemben.
A mai állam szükségleteinek és
bevételeinek óriási arányokban nö-
vekedő szaporodása mellett azonban
már ezt az ellenőrző hivatást nem
teljesíthetné sikeresen a törvény-
hozásnak sok tagból álló, pártok
szerint tömörült s a számok végnél-
küli útvesztőiben kevesebb tájéko-
zottsággal bíró testülete, s azért ma
már minden irányban független
szakhivatalokra ruházta ezt a tisz-
tet a világ minden alkotmányos
állama.

ségtvetési számadások felülvizsgálatának önálló
hatósága.
A kérdés az volt, hogy mikép illesztessék be
alkalmasan az állami számvévszék a parlamenti
kormányzat keretébe. E kérdést az 1870. évi
XVIII. t.-cz. oldotta meg, mely végleg szervezte
nálunk is a legfőbb számvetési hatóságot s hogy
azt a függetlenségnek minél nagyobb biztosí-
tással lássa el, elnöke és tisztviselői kineve-
zését kivonta a miniszterelnöki jogkör alól, ugy,
hogy a miniszteri állással egyenrangú egyenlően
is javadalmazott államszámvévszék elnököt a
képviselelőház kezdeményezése folytán az ország-
gyűlés által kijelölt három egyén közül a mi-
niszterelnök ellenjegyzése mellett nevezi ki
ő Felsőleg, és pedig élethossziglan.

DÁRDAY SÁNDOR, AZ ÁLLAMI SZÁMVEVŐSZÉK ALELNÖKE.

Közjogunkban tehát a nádor- és a koronaöri
álláson kívül az államszámvévszék elnökség a

harmadik, választás alá eső országos méltóság,
melynél a képviselőház és főrendiház együttesen
gyakorolja a kijelölés jogát, s melynél vád alá
helyezés esetében ép úgy, mint a miniszterekkel
szemben, a főrendiházat illeti a bíraskodás.

Az ily módon szervezett legfőbb állami szám-
vevszék első elnöke Gajzágó Salamon volt,
kinek nyugalomba vonulása és az utódjául
választott Hieronymi Károlynak rö-
vid idő múltán belügyminiszterre
történt kinevezése után Rakovszky
István lett elnöké. Az első alelnök
Hosszú József volt, s az ő halála
következtében megüresült alelnöki
székbe most Dárday Sándort emelte
az állami számvévszék, kormány
és király együttes bizalma.

Hosszú és hasznos közéleti műkö-
dés után érte őt e kitüntetés. Dárday
Sándor a politika és a törvényhozás,
az állami közigazgatás és a jogiro-
dalom különböző terein fejtt ki
nagy munkásságot, és szervező tehet-
ségére új működési körében is két-
ségkivül fontos szerep vár.

Az állami számvévszék új ale-
nöke java erejében levő, 55 éves fér-
fi. 1842 február 18-án született Ba-
ánban, Baranyában, hol édes atyja
mint a bellyei főhercegi uradalom
orvosa tekintélyes állást foglalt el,
s megveszerte is keresett, hírneves
orvos volt. Fia, Sándor, középiskolai
tanulmányai végeztével a bécsi egye-
temen hallgatta a jogot s Gráciaiban
tett jogi vizsgálatot. Már 1864-ben
joggyakornok lett a kir. táblánál,
s ez időtájt alapította a magyar
jogászlágnak ismert, tekintélyes
folyóiratát, a „Jogtudományi Köz-
lönyt”. Az alkotmányos élet hely-
reálltával Horvát Boldizsár alatt

miniszteri titkári állást vállalt az igazsá-
gyügyminiszteriumnál s ekkor a „Kuriai Dönt-
vénytart” kezdte meg, mely már eddig 60
kötetre szaporodott. 1871-ben Horvát Bol-
dizsár igazságügyminiszter lemondván, ő is
elhagyta állását és szaklapjával ellenzéki kü-
delmet fejtett ki az akkori kormányzat ellen.
1875-ben nem pihenő fáradhatlansággal igaz-
ságügyi statisztikánk kidolgozásához kezdett,
mint a nemzetközi statisztikai kongresszus

titkára. Majd később több évig a «Közigazgatási Lapok»-at szerkeszté, míg 1878-ban a mohácsi kerület első ízben választotta be az országgyűlésbe szabadelvűpárti programmal. 1881-től 1891-ig a nagy-enyedi kerületet képviselte s ez idő alatt, mint a legfontosabb alkotmányjogi és közigazgatási javaslatoknak előadója kiváló parlamenti állást vívott ki magának.

Irodalmi művei egész kis könyvtárrá szaporodtak s ezenkívül még több törvénygyűjtemény is adott ki. Főbb művei: «Bírálat a magyar büntető törvénykönyv tervezetéről» (1876), «A magyar magánjog mai érvényében» (1891), «A sajtóügyi törvényhozás kérdése» (1873), «Mily börtönrendszer honosíttassék meg hazánkban» (1868), stb.

A legtöbb éveken a miniszterelnökségnél működött mint miniszteri tanácsos és a miniszterelnökség közjogi osztályának vezetője. Ebben a minőségében nagy szolgáltatásokat tett a szerb kongresszusi ügyek intézése körül; továbbá igen hasznos, elismerésre méltó buzgalmat és tapintatot tanúsított a honvédegyeztetés ügyének rendezésében s új tervezete kidolgozásában, mely míg egyfelől lehetetlenné tette jövőre nézve a segélyezés körül felburjánzott visszaéléseket, addig másfelől a valóban jogosítottak állami segélyezését biztosította; végre a fiúmai kérdés tisztázásán fáradozott, arra az alapra állván, melyen a végleges megoldás Magyarország törvény által biztosított jogai értelmében remélhető. Szigorral, de Fiume autonómiájának sérelme nélkül és az igazságérzet megtámadhatatlan álláspontjáról utasította vissza a túlzók követelését s biztosította a magyar törvények végrehajtását, noha ez ellen elkényeztetett olasz testvéreink még most is folytatják a meddő ellentállást.

Azt hisszük, hogy Dárday politikai pályafutását az újabb elfoglalt díszes állással még nem lehet végleg befejezettnek tekinteni.

RÉGI KERTÜNKBEN.

A régi kertünk pusztulóban,
A gyom benőtte útait,
A régi disze, éke hol van? ...
Alig egy-két virág ha nyit ...

A vénülő fákat kivágták
És nem ültettek újakat;
A régi lugas vesztí árnyát,
Lombsátorra nem hívogat.

Késő tavasznak, kora nyárnak
Gyümölcsét már nem termi meg,
A lepkek is fáradtan szállnak,
A szellő is lomhán lebeg.

A legszebb rózsák régi helyén
Egy kiesi sirhant domborúl,
Reája — hisz' én nem felejtém —
Emlékim árja ráborúl.

A kertelés is már dülőben,
De tartja fennen friss bozót,
De ha künn beszélnek elmenőben,
Jól hallani a röpke szót.

A kert-középen roskadó pad, —
Emlékimmél vaj' megbir-e? ...
De hallg! Rejtékén a lombnak
Csattog egy dalos fülméle.

Tán nem a régi, ánde hangja
Oly édes, ismerős nekem ...
Dalába újra esendül halkal
Az eltemetett szerelem.

E dalra elfeledve minden:
A bánat, gyász, a pusztulás, —
A pusztuló kertből el innen!
Hisz' virulóba vár a más ...

A boldogság örök virága
Ott illatozva felfakadt,
Az örök teremtes világa
A sírból is még fölszakadt! ...

De úgy-e édes drága szentem,
Miket mi üdvél élveünk:
Ez illatos virágból ketten
Az ő sírjára is viszünk?! ...

Ifj. Szász Károly.

AZ ORVOS TÉVEDT.

(Az 1878-ik boszniai háborúból.)

A pisla méceses alig-alig ég,
Az éj sötét; a szélvihar dühöng.
A lábbeteg fel-felveti szemét,
Nagyot sóhajt, s az ápolója,
Ki a haldoklót védi, óvja,
Felébred, aztán orvosságot önt.

Hogy ápolója egy kis bort kínál,
Kiszáradt ajka halkán mond «nem»-et,
Az arca halvány; melle hörög, zihál,
Az ajtó nyílik: jó az orvos,
Sebét megnézi: «Rossz, nagyon rossz.»
S nézi a megtört, fénytelen szemet.

Aztán tovább megy, lassan, csendesen,
Az ápolóné kissé követi:
«Szegény beteg, nincs éjje, napja sem».
S az orvos halkán: «Egy-két óra
Vár még talán e haldoklóra ...»
S a beteg hallja, fejét fölveti:

«... Csak egy-két óra?! ... nines több hátra már?
... Az orvos tévedt ... óh; az nem lehet ...
Csak egy-két óra? ... s nem vár a halál ...
Kedves nővér ... én ... mondok önnek ...
Egy-két óra, s ők még se jönnek ...
Küldtek-e már anyámnak levelet? ...»

S az ápolója megnyugtatta őt:
«Már rég elküldtük; messze lakik ön?»
S amaz, — hogy gyűjte felelni ért —
Csendesen mondja: «messze ... messze,
Tíz napi-járót tesz sietve ...»
S ajkán mosoly, arcán új kedv s öröm.

Megjött a válasz, nem telt annyi nap,
Én olvasám magam a levelet ...
— Öreg betűkkel írott, sárga lap —
Azt írják benne: édes apja
Útban van és — ha jól tudom —
Deltájban lesz itt; ez a felelet.

A kakukk-óra ott fenn a falon,
A hármat verte s lassan ment tovább;
Régi butor, por lepte ócska lom;
A nagy beteg meg faldokolva
Magáról a paplant letolta,
S kezével törle izzó homlokát:

«... Ma délbe jönnek ... nem egy ... annyimég ...
S ha megérkeznek ... oh jaj ... érzem, a
Halál is akkor jön ... Meghalni még
Olyan korán ... és lázas ajkkal
Övéit hívja, kéri halkal,
S csak alig hallik elhaló szava.

A lázban apja s anyja nála van,
Eljött hozzá sok ismerős, rokon,
És eljöttek hozzá mindannyian,
S magához intvén őket szépen,
Anyját, ki ott ül az ágy-szélen
Csókolja hévvel, hosszan, homlokon.

«... Hát eljött mégis édes, jó anyám?
Ne sírjon hát ... Jöjj kis hugom felém.
Milyen dicsőség, úgy-e, jó apám?!
Golyó talált, de nem sajnó már ...
Megyek ... megyek, egy angyal int, vár ...
Hisz a halált a harcmezőn lélem ...»

«... Azt hittem már, hogy nem látom, anyám:
Az orvos úr csak egy órát adott ...
Mondtam, hogy tévedt ...»

S elhaló szaván

A végső hangok elmosódnak,
S ajka a szegény haldoklónak
Meghidegült; szemfénye tört: halott.

*
Az ápolóné felkel, és figyel,
S letérdepel buzgón az ágy elé:
«Tied az ország! ... s minket ne vigy el! ...»

S könyörgésének végeztével
Szemét lefogta két kezével,
S olvasóját a holtra letevé.

Zsoldos Jenő.

FÖLJEGYZÉSEK A MAGYAR SZABADSÁGHARCZBÓL.

Egy tábornoki honvédtisztől.

V.

A hadsereg némely sajátságai.

Mint a forradalmi seregeknek általában, a mienknek is megvolt a rögtönzésből, az intézkedések ideiglenességéből származó többféle sajátsága. Ilyen volt többek között az egyenruházat. A főhadiszállásokra beosztott vezérkari s más tisztekre nézve az egyenruha nem volt szabályozva; a kinek kedve volt hozzá, viselhetett olyan színű ruhát és főveget, a milyent akart. Némileg zsinórmértékül vették ugyan az osztrák hadseregben szokás, arany vagy vörös zsinórzattal megmagyarosított egyenruházat, de hogy mégis meddig terjedt az eltérés és egyenlőtlenség, mutatják a következő példák. *Görgei* tábornoknak — a mint ismeretes — díszegyenruhája nem is volt, rendszerint egyszerű gyalogsági törzstiszti barnás átitált viselt, melyre télen vidrabőrös felső ruhát öltött, s magas lovagszizmában járt. A esatáiban rítkó-vörös, pár újjnyi aranyzsinórzatú könnyed blouze-ot, és széles karimájú, nagy fehér tollal díszített hamuszínű kalapot viselt. A tábornokok nagy részének volt ugyan, néha dúsan aranyozott kékszurke átitálta, de például: *Damjanics* tábornok is fekete-prémes barna törzstiszti bekecsben járt leginkább, míg *Nagy Sándor* tábornok egyszerű barna blouze-ot és nagy vörös tollas szurke kalapot viselt. *Lenkey* tábornoknak sötét meggyzsinű tábornoki egyenruhája is volt. A tábornokok s a lovassági törzstisztek többnyire huszár-törzstiszti egyenruhát hordtak, melynél a főveg dúsan aranyozott, sulyos aranybojtjánál fogva hegyes csúcsával balra lehajlott sípkából állott. A tulajdonképeni tábornoki tiszteknek (a mint a «Generalstab»-ot elnevezték), mint az osztrákoknál, rendszerint sötétzöld, de fehérprémes egyenruha volt az ismertető jelük, azonban használta azt a főhadiszállásra vezényelt olyan tiszt is, a ki egyebet sem tett, mint parancsokat tisztázott.

Az ideiglenes szervezetlenségéből folyó másik sajátság, — legalább a bácskai és a feldunai hadseregnél, melyeknél én szolgáltam, de a Bem hadseregénél is, — abból állott, hogy a tábornok által kidolgozott mozdulat-, menet- és csatatervek mind *német* nyelven szerkesztettek, s a hadtest- és dandárparancsnokoknak is így adták ki. Ennek oka abban rejlett, hogy a vezérek nem rendelkezvén képzet, tapasztalt magyar tábornoki tisztekkel, erre a szolgálatra leginkább az osztrák seregből átlépett szak-tiszteket alkalmazták, és pedig igen nagy sikerrel, a mint ezt *Bayer* ezredesnek a feldunai hadseregnél, *Czecz* tábornoknak az erdélyi és

* A közleményhez mellékelt képek e cikkek írójának a táborban készített egykorú tollrajzai. *Damjanics* képéről a tábornok személyes ismerősei azt jegyezték meg, hogy a róla készült valamennyi arckép közt ez a kis tollrajz a legtalálóbb és legjellemzőbb. — Szerk.

Albrecht alezredesnek, a bácskai hadsereg vezérkari főnökének példái mutatják. *Albrecht* alezredes később, 1849 tavaszán a feldunai hadsereg tábornokában, mint a kémszolgalat főnöke tett kitünő szolgálatokat, a mennyiben az ellenség mozdulatairól és erejéről szerzett biztos értesülései és sok esetben az osztrák vezérelt sikerült félrevezetése által, a Tápó-Bicskénél megkezdett, Komárom várának felszabadításáig tartott diadalokhoz kétségtelenül lényegesen hozzájárult. A kémek többnyire zsidókból teltek ki; volt azonban köztük egy bárónó is, a ki *Windischgrätz* herceghez ép oly bejáratos volt, mint a magyar fővezérnél. *Albrecht* a szükséges arany- és magyar papírpénzen kívül a kémszolgalatra havonként 500 frt úgynevezett angyalos bankót (osztrák bankjegyet) kapott a kormánytól, és rendelkezett különféle nyelveken kiállított, belföldre és külföldre szóló kitöltetlen útlevel-úrlapokkal. Az 1849-iki július 11-iki komáromi sikertelen kirohanás után, midőn már a visszavonulás elkerülhetlensége folytán, s *Görgeinek* sebláza következtében a hangulat a főhadiszálláson meglehetősen nyomott volt, *Albrecht* alezredes a maga részére állított ki, egy nejjével külföldre szándékozó magyar föld-birtokos nevére útlevelet s katonai jelvényeit, stb. elosztogatván, — mint később értesültem, — csakugyan szerencsésen Svájcba menekült.

Mint kuriozum, méltó a följegyzésre, hogy e sorok írója, kinek németsege a hadseregbe való belépése idején igen gyöngye lábán állott, — egyenesen a fentebb említett körülménynek tulajdonítható, hogy a főhadisereg tábornoki szolgálatában németül jól megtanult.

VI.

Kossuth és Lengyel Viktor.

Ugyan ki lehet ez az úri ember? — kérdezhetik olvasóim, hogy méltónak tartom őt a kormányzóval oly közel összekötöttségbe hozni? Hát bizony ő a vitéz 3-ik zászlóalj fiatal tizedese volt akkoron, s úgy jutott Kossuth elé, hogy a szolnoki esatát megelőző napok egyikén bejött *Damjanics* tábornokhoz Török-Szent-Miklósról, s miután ennek jelentették, hogy az előőrs-esapatól hoz hírt, az Almásy-kastélyban sokad magával épen ebédnél ülő kormányzó engedelmével beboacsátották, úgy, a mint volt, porosan, piszkosan, és Lengyel a katonás tisztelgés után hetyke állásban, bátran így szólt: «Jelentem alásan tábornok úr, egy spiont hoztam az előőrsről.» Erre *Damjanics* s utána Kossuth is — fején kék bársony házi-sípkájával s az asztalkendővel kezében — fölkel, s a sötétbarna ifjút mindketten a spionról* és saját családi viszonyairól kikerdezték, és Kossuth azzal a kérdéssel végezte: «miért nem ajánlja tábornok úr ezt a vitéz ifjút hadnagygyá?» «Bocsásson meg, kormányzó úr, nem tehetem, mert az egész 3-ik zászlóalj mind ilyen derek, értelmes fiúkból áll, a ki egytől-egyig mind megérdemelné a tisztí rangot, de hogy lenne akkor az én dicső zászlóaljmag?» «Igaz van, tábornok úr», mondá erre Kossuth, és Lengyel tizedeshez lépett, az egész tisztikar lelkes örömrivalgása között *megölelte és megsókolta*. Nem sok ember lehet Magyarországon, a ki ily kitüntetésben részesült. Lengyelt mint őrmestert a nagysarlói esatában puskagolyó által lábikráján megsebesítette; ott feküdt az esztergomi bazilikában 700 sebesült bajtársával, de lábát levágtatni — a mint azt az orvosok szándékozták — semmi szíven alatt nem engedte. Lengyel Viktor — az egyetemi tanár dr. Lengyel Béla nagybátyja —

* Egy magyarul beszélő, huszárnak öltözött dragonyos volt ez, ki Szajolnál a Tiszát átúszva, kénkedni jött, de bizony másnap fölakasztották.

most is él. Később a báró Wenckheim családnál, mint gazdatiszt működött, és most — öregsege napjaiban — kir. postamester Körös-Tarcsán.

VII.

A család fentartója.

Gróf *Vécsey* tábornok hadi-irodájában volt egy Polák Mór nevű hadnagy, az előtt orvos-

Kossuth Lajos Damjanics tábornok ebédjén, Török-Szent-Miklóson, a szolnoki esata előtt.

Damjanics tábornok.

Lengyel Viktor tizedes a 3-ik zászlóalján.

jelölt, ki fehér-prémezett zöld egyenruhában járt, s úgy viselkedett, hogy a csapattisztek fontos szerepét tulajdonítottak neki a tábornoknál, pedig csak, mint szép író, a kormányhoz tett jelentések tisztázására használták. *Vécsey* tábornok, a *Damjanics* családjának szolnoki törént összekoeczanás után az Arad várát ostromló sereghez vezényeltetvén, hadnagyunkból nyargonez (galloppin) lett Nagy Sándor tábornoknál, a mi őt közelebb juttatta a tényleg

működő hadsereghez, melyhez soha sem kívánkozott. Ezen minőségében a tápió-bicskei esatában szerepelt először, s pedig elég tragikomikus módon. A tartalék-lőszer parancsnoka *Vanner* tüzérorngy kérte ugyanis a hadtest felé száguldó hőst arra, hogy kérje meg a tábornoktól: «közelebb jöhet-e már a lőszer-tárral?» Azon ürügy alatt tehát, hogy a hadtest-parancsnok rendelkezése a tartaléklőszert közelebb parancsolja Nagy-Kátához, hol a csata kezdődött, hadnagyunk már a második ágyúdurranás után csaknem *Jász-Berényig* visszanyargalt, még pedig oly sebesen, hogy vágatásával és larmájával, melylyel magának szabadtat igyekezett szerezni, a tábor mögött felállított szekereket egészen megzavarta, s ezek is mind utána iramodtak. Még azon éjjel értesült Nagy Sándor a dolog mibenlétéről, s a hadnagyot vitéz elfutamodása miatt szolgálatából elbocsátotta.

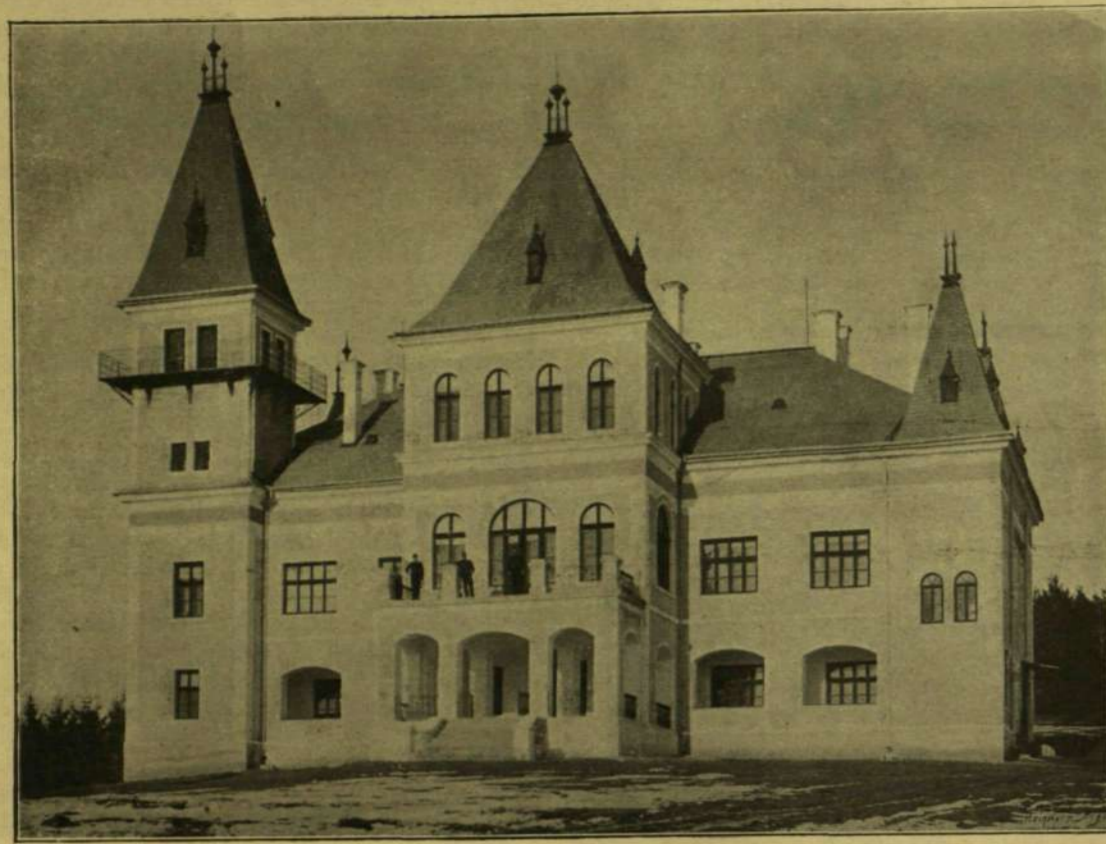
Később Polák hadnagy *Guyon* tábornoknál működött, de itt is elragadta kitünő paripája, és igazolásként, mint a család fentartója, azt mondta: «én testvéreimnek s az anyámnak apja vagyok». — A forradalom után Konstantinápolyban az osztrák es. kir. konzulátusnál nyert alkalmazást, és később, mint gyakorló orvos, szülőméggyé székvárosában, Zomborban telepedett le.

VIII.

Mulatság Görgei és Hentzi között.

Budavár ostroma alatt a voltaképeni főhadiszállás a nagy Svábhegy derekán, a Kerecz-féle oszlopcarnokos villában volt; s a ki valamikor annak tornaczában időzött, onnan az alatta balra domborodó Kis-Svábhegyet, jobbra távolabb a sziklás Sas- és Gellérthegyét, szemközt a Krisztina-várost, apró kisvárosias épületeivel, Budavárat hosszan elnyúló barna bástyáival, tornyaival s mindezeket túl Pest városának háztömekegét elnyúló látta, el fogja hinni, hogy ezt a gyönyörű látványt az akkori hadi-jelenetek, a több ponton felállított ágyú- és bomba-ütegek, a 4-5 perccenként váltott, sokszorosán visszhangzó ágyúlövések bömbölése oly nagyszerűvé tették, hogy az, a ki akkor a közlekedés és diadaléret között mind ennek szem- és fültánúja lehetett, bizonyynyal egész életében nem fogja elfelejteni. Hogy méfélé, nagyszerű látványt nyújtott az a borzalmas éj, mikor Hentzi Pestet bombáztatta s az több helyen tűzbe is borult, viszont a várban egy pár helyen a mi bombáink gyújtottak tüzet, — az leírhatatlan.

Ezen mindent áttekintő szép ponton állított föl *Görgei* három nagy látesövet, melyeket e czélra a szent-gellérthegyi csillagvizsgáló-intézetből hoztak ide; ezeken a kitünő messzelátókon a tábornoki tiszték a várbeli mozdulatokat a legapróbb részletekig megfigyelhették; készített továbbá egy roppant öblös bádóg hangcsövet, melyen a Kis-Svábhegyen elsáncolt vetágyú-üteg parancsnokával, *Barta* tüzérszázadosal közvetlenül közöltették a parancsok. Valahányszor Hentzi tábornok a vár bástyáin mutatkozott — a mit naponként többször megtett — zúdult a parancs *Bartához* *Tóth* tábornoki százados erős mély hangjával, hogy erre meg erre a várakra, vagy bástyára lövessen. Meg is volt annak a sikere, mert Hentzi kénytelen volt kíséretével együtt *Görgeinek* s a magyar ütegeknek bókolni, azaz: a gabonával tömött zsákokkal védett bástyafalak mögé bukdácsolni, a mit aztán nagyon unalmasnak, bozantónak találhatott, mert körüjtát később lovon, csak úgy kutyafuttában tette meg. De még így is megégett, hogy gyakran le kellett

GRÓF ZICHY JENŐ MAGASLAKI KASTÉLYA.

Szigeti szolnoki fényképész felvétele.

A régi kínai katonák semmiképpen sem állhatják ki a versenyt az európai katonákkal. Törvényszabta fizetésük is már nagyon kevés, de annak alig kapják egy tízedrészét, a többi a mandarinok zsebébe vándorol. A nép előtt a legalsó rangfokon állnak, megvetettebbek, mint a teherhordó kulik. Öltözetük úgy egészségi, mint hadászati tekintetben igen rossz: élénk színű piros kabát, másoknál sötétkék kabát széles piros paszománnyal, sárkánykivarrásokkal s hátukon nagy kínai betűkkel a zászlóalj neve. Lábbelijük olyan, a milyen nekik tetszik, fegyverük pedig annyira szedett-vedett, hogy Alvinczy bizonyosan leföve érezné magát, ha látná. Gyakorlatuk abból áll, hogy minden második kap egy, a szívárvány minden színében pompázó zászlót, néhány üres patront s aztán a zászlóval taktusra mozdulatokat csinálnak, közbe pedig hihetetlen puffogatást visznek véghez. Nem lőnek vállról, ezélezo, hanem csak úgy tartják a puskát, mint a hogy a mi katonáink, mikor szuronyt szegeznek. Szép nézni a zászlóerdőt bólogatni, formákba alakulni, de egyszersmind jó arra is ez a zászló, hogy a csapatmozdulatok rendetlenségét eltakarja. A régi gárda katonáinak egy jobban öltöztetett csoportját egyik kép mutatja, közepén egy vitézzel, a ki a régi gárda legérdekesebb csapatjából való s a katoná legneveltesebb torzképet állítja elének. Ez a csapat ugyanis válogatott szép emberekből áll, a kik tigriseknek öltöznek. Sajnos, hogy a fénykép nem adja vissza a színeket, a fényes sárga öltözet fekete csikjaival, a tigrisarczú süveg, a tigriskörmű eszma, és keztyű igazán csodálatosan festenek, de egy cseppet sem csodálatosan rajta, hogy Gordon tábornok katonái annak idején éppen nem látszottak tőlük megijedni.

Jó vezetés alatt a kínai is tud jó katona lenni, a mint ezt az európai módon betanított csapatok mutatják. Harmadik képünkön a gyalogságot lehet látni, egyszerű, kínai szabású, de célszerű egyenruhában, fekete turbánnal, merev szárú, rövid kínai csizmában, jó hátultöltő német gyártmányú fegyverrel.

Mindegyik katonának a vállán egy egyszerű sötétkék posztó eprouvette van, a mely legombolva kínai számot, visszagombolva pedig európai számot mutat, hogy a tiszték könnyen tájékozhatassák magukat s az európai szám mégse szúrjon szemet a konzervatívoknak. A gyalogság egy része s a tüzérség is jó Krupp-féle és Nordenfeli-féle 75 mm.-es hátultöltő ágyúkkal. A legénység jól be van gyakorolva, a bronzágyúk jó karban fentartva, de valószínű, hogy ezen a vidéken egyáltalában nem használhatják őket. A kínai alföldön ugyanis nincsenek utak, csak hajócsatornák, kocsiközlekedés általában ismeretlen, a mi gyalogságvény van, az oly kes-

keny, hogy két ember alig kerülheti ki egymást. Így az ágyúkat vonatni alig lehetséges. Még ha a föld oly kemény volna, mint a mi dombvidéki szántóföldjeink, akkor talán menne a dolog, de a földek legnagyobb része itt az év java részén vízzel elárasztott rizsföldekből áll, a rizstáblákat egymástól kis gátak választják el s ha a süppedékes földön magán sikerült volna is az ágyút átvonszolni, a gátak igen nagy akadályt gördítenek a nehéz ágyúk elé. Nem hiszem, hogy valaha lövésre kerüljön a dolog velük az országnak ezen a részén. Peking vidékén már vannak az alföldön is utak, de ezekről európai embernek nincsen fogalma. Három hónapos eső után a mi alföldi legrosszabb útjaink szeke-rezni képtelenség ahhoz képest, a mit itt szenved az utas a nagy, durva kékereklő taligákban. Ezek az utak el lehet ugyan szállítani az ágyúkat, de hogy ehhez képest Hannibal útja az Alpokon át kis Miska, azt mindenki be fogja látni, a ki csak néhány óráig szekerezett Peking vidékén.

Igen jól vannak begyakorolva a huszárok. Neuhaus gróf,* a huszárság parancsnoka, két hónap alatt valóságos csodákat művelt. Egyik képünk mutatja a sárgalobogós lánzsával felszerelt huszárságot, fehér mentében, sötétkék nadrággal. A sor előtt áll egy kínai hadnagy, mellette Neuhaus gróf magyaros huszáruhában (az európai tiszték tetszés szerinti ruhában járnak, rendszeren egy színű sötétkék atillában, fehér napellenző kalappal). A 6-ik kép ugyancsak a huszárságot mutatja karabinnal, lövésre készen. A sor közepén egy hadnagy sötét violaszin, gyönyörű aranyhímzésű selyem ruhája sötétlik. A közlegénység czopfja állandóan a turbán alá van csavarva, de a tiszték szabadon csüng s fejüket nem turbán, hanem a peremtelen, egyszerű kínai sapka fedi. Sötét violaszin selyemruhájuk igazán nagyon szép, puha selyemszárú kínai eszímájuk, diszes markolatu kardjuk, értelmes arcuk s az az ügyesség, a mivel vezélnelnek, igazán kellemes benyomást tesz az emberre.

A begyakorlás elé legnagyobb nehézséget a nyelv gördít. A tiszték csak a vezénylő szavakat tudják kínai nyelven, egyébként mindig tolmács segítségével érintkeznek a katonákkal. A régi hányságot és gyerekséget persze nehéz kioltni belőlök. A kaszárnya kapujánál beszélgettem a tisztékkal, mikor az egyik kemény hangon fődmed a tolmácsra:

„Az ő megint elhagyta az állomását, hova futott a haszontalan?”

* A grófné magyar hölgy s a grófi család szíves vendégszeretettel élvezve, ki írhatná le örömet, hogy oly hosszú idő után ismét magyar szót hallhattam!

Puskája csakugyan a kapufélfának volt támasztva, míg a katonának hirtelen sem volt. A tolmács ijedten futott az őr után, de az hamar felugorva eszébe tért, mellől, felkapta fegyverét s nagyot szalutálva gondolta jóvá tenni hibáját. Egy kis káromkodáson kívül, a mit úgy sem értett meg, más büntetést nem kapott.

Neuhaus gróf elrendelte, hogy a lóháton lánzsával végzett gyakorlatoknál a lánzsa hegyét le kell venni. Ezt emberszeretettel tette, mert még eddig összesen csak valami hatszor gyakoroltak lóháton lánzsával s könnyen megsebesíthetik egymást a még kilovagolatlan, rakoncátlan pónikon. Nálunk az ilyen sebesültek számára kéznél van az orvosi segítség és a kórház, itt ilyen intézmény nincs, a sebesült egyszerűen haza mehet, s ha lesz miből élnie, talán még meg is gyógyul.

A rendelet ellenére az egyik legény mégis hegyes lánzsával jött elő, a gróf visszarendelte s a legény azzal mentve magát, hogy nem tudja lecsavarni, s lánzsa nélkül ugrott fel a lóra. Erre a tolmács maga ment lecsavarni a lánzsa-hegyet s a ficzkó néhány kemény szón kívül egyebet nem kapott.

Ilyen enyhe bánás mellett is bámulatos pontossággal folytak a gyakorlatok s maguk a kínaiak mondják legjobban, hogy erre csakugyan már szükség volt. A régi gárda irigykedő és báméskodó tagjai szigorúan ki vannak tiltva az új csapatok kaszárnyáiból s nevelés nézni, milyen fölényt gyakorolnak az új, egyszerűen, de tisztán és izlésesen öltözött katonák a régi háromágú szigonyos, vagy kovápuskás, piszkos, de annál czifrában öltözött éheltetlenekek felett.

A régi gárda tábori zenéje nem áll másból, mint néhány hamis klarinét hangú tárogatóból, réztányérból, gongból. A tárogatók mind ugyanazt a gyarlóbb melodiat játszottak fülsértő magas hangon, igen kevés változattal, a gong pedig nagyokat kondul be minden taktus nélkül. A taktusérzék általában hiányzik a kínaiaknál, az új gárdának európai trombitás zenéje van, jól is játszik a „banda”, de a gyalogságot lehetetlen megtanítani, hogy a zene üteme szerint lépjen.

A katonaság létszámáról édes-keveset tudhatunk meg, azt a kínaiak maguk sem tudják. A tiszték becslése szerint, ha minden katona megvan, a mit papíron kimutatnak, úgy ez felülmúlja az egy milliót. Ámde a hadügyi mandarinok legdúsabb jövedelemforrásait éppen az képezi, hogy megkapják ugyan az előirt létszám fizetését, de annak tényleg fele sem létezik. Minden évben felmegy ugyan a diszes jelentés, hogy ennyi és ennyi rettenthetetlen katona, annyi meg annyi pompás mongol paripa áll a mandarin személyes felügyelete alatt, de annak rendszeren csak kis törzseze igaz. Ez az eljárás a legfelsőbb helyekről, úgy látszik, hallgatagon jóvá is van hagyva, mert a hadügyi mandarin kinevezése első évében nemhogy fizetést kapna, hanem még ő fizet bért az állásért, tehát felsőbb helyeken jól ismerik az ilyen hivatalok dús jövedelemforrásait.

Egészen másképpen megy az európai tiszték által begyakorolt katonák fizetése. Ezek szabad lakást kapnak a kaszárnyákban (a régi gárda ott lakott, a hol neki tetszett), havonként 5 dollár fizetést és 3 dollár kosztpénzt, melyért ha akarják, a menage-ból kapják a rendes kínai ételmezésnél sokkal jobb és erősebb kosztot. Ez a fizetés tehát jobb, mint a mi katonáinké és hasonlíthatatlanul több, mint a mennyit a kínai kulik keresnek. A kínai alföldön való utazásaim közben hajólegényeim havonként 4 dollár fizetést kaptak (egy dollár a mi pénzünkben 1 forint 40 krajczár körülbelül), semmi mást, ételmezésükről maguknak kellett gondoskodni s e mellett mindig jutott pénzük dohánnyra és ópiumra.

A kínai haditengerészetről kevés mondani valóm van. Kevés nagy hadihajóuk van még, leginkább csak ágyunaszádok. A hadihajók legnagyobb része a fu-esau-fui nagy arzenálban készült ágyúkkal felszerelt kínai dsunkákból, azaz vitorlás hajókból áll. Ragyogó zászlódisz és sok puskaporfeesérlés a főfő mulatságuk, de nem hiszem, hogy egy európai páncélos hajóban kárt tudjanak tenni. Nem beszélék arról a néhány nagy gőz-hadihajóról, a melyeket khi-

nai lobogó alatt láttam állomásozni Vuzung közelében, mert ezek egészen európaiasak, ám-bár belsejüket nem láttam. Csak arról az apró dsunkákból álló hajóról van szó, a mely Vuzung alatt a mi szerény kis személyszállító gőzbarkánkat is bizonyú üdvölvödzéssel fogadta, hogy felöbe és füstbe merült a látóhatár, nagy sajnálatomra, mert nem készíthetem róluk fényképet.

A kínaiak kétségkívül ráléptek a haladás útjára. Az alföld nagyobb csatornáin gőzbarkák közlekednek, a nagy csatorna mentén európai gyárakat láttam épülni, a vasút megnyílt Tien-czin és Peking közt, folytatásaképen Sang-hai-kuan* és Tien-czin közt pár évvel ezelőtt megnyílt vasútnak, a katonák európai kiképzését nyernek s a mandarinok zsebkendőt kezdenek hordani. (Ezt az utóbbi megjegyzést nem szabad tréfává kicsinyíteni, nagy haladást jelent az, hogy a legnyakasabb konzervatívok, a mandarinok európai szokást vesznek fel.) Nem tudom, örüljek-e a haladásnak, vagy sem. Világtörténelmileg igen nagy jelentőségű a dolog, de félek, hogy magunk európaiak emeltünk fel a homályból egy óriási hidrát. Nagyhatalomra fog fejlődni ez a birodalom-kolosszus, de nem ez a félelem. A félelem az, hogy az európai kultúra behozatalával a kultúra legsötétebb árnyoldala, a szociálizmus itt óriási mértékben fog lábra kapni. Ha a gyárpar a most kézimunka után élő sok millió kisiparos kínait megfosztja kenyerétől, azok el fogják árasztani a világot, elmenekülnek a túlnépes Kхинából s olyan invázióval lesz dolgunk, a melyenről még a történelem nem emlékezett meg. Éjszak-Amerikának már meggyült a baja a beözönlő kínaiakkal, az angol gyarmatokat az ázsiai vizeken már előzönlötték bámulatosan oleső kisiparukkal, félek, hogy nem sokára a magyar vasútnak nem olasz munkások, nem tótok, hanem kínaiak fogják a taligát tolni. Népvándorlástól félek, a mely nem tüzel és vassal, hanem kis igényekkel és vas szorgalommal hódít.

Cholnoky.

BÁRÓ VAY MIKLÓS.

Öt hét a pesti Új-épületben.

1852.

(Folytatás.)

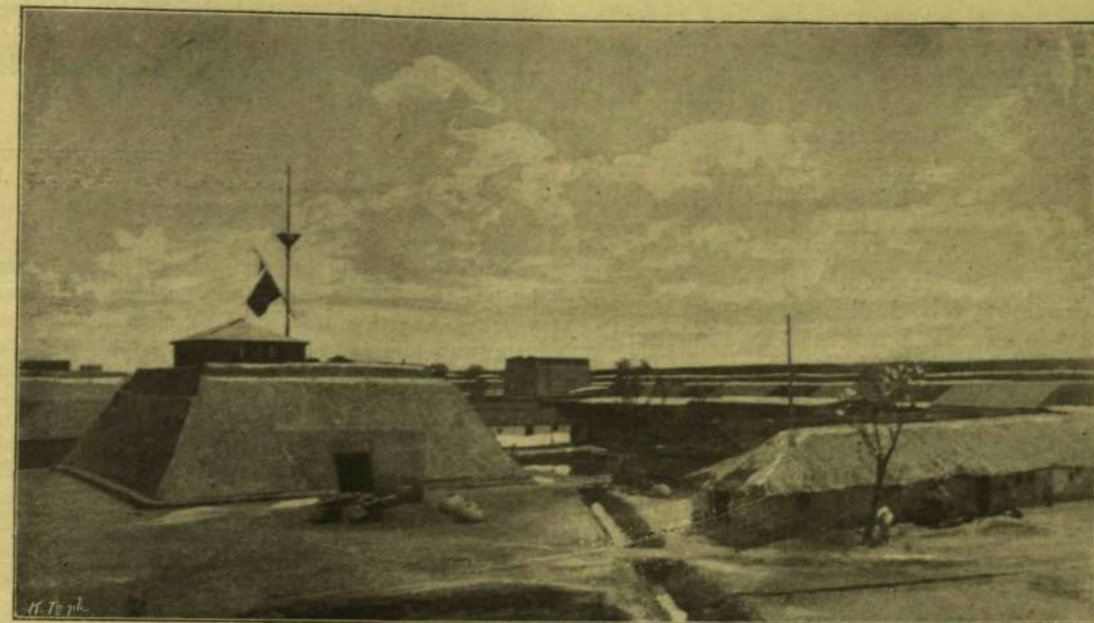
Augusztus 22. Egy kedves levél az én erős lelki jó anyamtól 18-dikáról. Megnyugtató állapota felől. Felel az én levelemre, melyben értesíttem, hogy be vagyok zárva. Csodálom lelki erjét s bizonynyal hozzá méltónak fogom magamat mutatni mindvégig. — Meglepett a látogatásával testvérem Lajos, Zsolczáról.

Augusztus 23. Mészáros segédtszjtjeinek

* Nem tévesztendő össze Sang-hai-val, Sang-hai a Jang-tyang torkolatánál, Sang-hai-kuan a Peci-li öböl északi csücskénél, a nagy fal mellett fekszik.

Kхинából: A RÉGI GÁRDA. (Középen a tigrisek öltözött katona.)

Kхинából: VUZUNG ERŐD BELSEJE.

egyike, Németh János, a ki kegyelmet kapott, ma Bilkónál a városzobában talált engem. Történetesen ő volt az, a ki Debreczenben a Madarász által szobám elé rendelt őrt onnan elrendelte. „Mit? — így szólt az auditorhoz, — hát ezt is elítéltették a bécsi urak? Hiszen ezt mi, mint schwarzgelbet, fel-akartuk afasztani. Az már igaz, hogy magok nem tudják, mit cselekszenek”. Vén feesező, kinek semmit sem vehetni rossz néven.

Lakásomnak az a kellemetlensége, hogy ablakom alatt botoznak. Alig múlik el nap, hogy legtisztességesebb emberek 12—25—30 botot ne kapjanak, a mi borzasztó. Ma büntettek így két testvért, egy üvegest és egy szabómestert. Szívzaggató volt. Beszük az ablakokat, midőn ezek az istentelen kinzások kezdődnek, de a jaj-kiáltás mégis főlhallatszik. Csaknem mindnyájan másodfokú felségérsértést kapják az ilyen büntetést, tudniillik a császár szidalmazásáért. Megvallom, mesének tartottam azt, a mit a közönségnél a „Neugebäude”-ban gyakorolt kinzásokról beszéltek. Most azonban naponként kapom róla a bizonyosságot.

A porkoláb beszélte nekem, hogy a még mindig működő három haditörvényszék tagjai mint kérdézősködnek ő nála minden reggel, vajjon „nem érkeztek-e új foglyok?” Szomorún távoznak el, ha — a mi ritkaság — kérdésekre nem a felelet. Hiszen az ebek többnyire a reájok eső napdíjból élnek. Valóságos vérpénz.

Augusztus 24. Ma meglátogattam az én jó Gyuresányi Gáborom. Dusehek rosúl van. A lánzsezörgés és a botozás ablakunk alatt egészen izgatottá teszi.

Augusztus 25. Dusehek annyira izgatott,

hogy aggódni kezdek miatta. Éjjel sohajtozik, nyög, sir. Szánni való, szegény! Nem rabnak való. Most nyugodtan alszik. Az egész napot poloskaöléssel és egerfogóssal töltötte az egykori pénzügyminiszter!

Augusztus 26. Bilko irodájában a helyettese, Dehek őrnagy van, egy belga. Ma lent voltam, hogy néhány levelet átvegyek. Két vasba vert parasztember szintén híreket kapott. Minthogy a levelek magyarul voltak írva, Dehek pedig azt nem érti, engem kért meg, hogy olvassam föl azokat az illetők előtt, egyszersmind mondjam meg neki, nincse bennök valami gyanús. Egyiknek az anyja ír, másiknak a felesége, egyszerűen, szívből, megindítólag. Mind a kettő könnyekig megindult, nemkülönben a felolvasó is. Az őrnagy megbízása szerint megmondtam nekik, hogy a levélre válaszolhatnak, csak hogy a mit írnak, természetesen az irodába kell beadniok. „Igen, uram! de mi nem tudunk ám írni. Aztán hol vegyünk ténztát, meg papírost?” Mily hálásan fogadták ajánlatomat, hogy én majd írni fogok helyettük! Igen is meg voltak aztán elégedve munkámmal. — Ebben az átkozott léghuzamos udvarban oly köhögést kaptam, hogy kénytelen voltam dr. Kovácsért küldeni.

Augusztus 27. Az én kedves Katim visszatért Bécsből s meglátogott, úgyszintén Hertelendy Ignáz is, egykor torontáli főispán, a ki testvérenek, Miksának, hozta megkegyelmezése híret. Ő maga bántatlan maradt, pedig ott volt velünk Debreczenben s mi mindent el nem követett, hogy alkalmazást nyerjen Kossuth alatt! Sőt hír szerint, még Szegeden is jelen volt.

Augusztus 28. Ma a sógorom, Lützov, látogott meg nejjével és leányával. Kedves Katim és Klári is itt voltak velök.

Augusztus 29. Kedves nőm elhozta magával Sigmondyt. Némi házi ügyeinket rendezgettük.

Augusztus 30. Gulácsi szép dinnéket hozott Bugyiból, nagy öröme a porkolábnéknak. Asztali borral is eláttam férjét, a ki kedveli a jó poharat.

Augusztus 31. A látogatók közt volt Kóczán, Ráday, Patay, stb. Új kellemetlenség, hogy a mi udvarunkban állítottak kórházat a táborban megbetegültek számára. Mondják, vérhas uralkodik. Dr. Kudler (így hívják a mi katonarvosunkat) azt állítja, hogy már háromszázat hoztak be. Még két annyi részére van hely. A halottas kocsi is ablakom alatt áll. Ez szolgál arra is, hogy a vesztőhelyről a holttesteket nap nyugta után a bonczkamarába hordja, a mit az én szobámból szintén láthatni. Szeretném, ha dr. Bach akármely várba vinni engedne innen. Az én jó Katim Theresienstadt mellett tett lépéseket.

Szeptember 1. Bilko ugyancsak megjött, a mint látogatásom végett egyszerre jelentkeztek: báró Wesselényi, báró Bruckenthal, báró Kemény Domokos, báró Szalbek, gróf Bethlen János, mindnyájan Erdélyből. Mindjárt is egy „vulpest” (titkos rendőrt) commandírozott a szobába, a hol az urakat fogadtam. Örömmel hallottam az általános megbotránkozásról az

összes erdélyiek közt. Természetesen ők itélhetik meg legjobban, mily Bach-féle szemtelenség kellett ahhoz, hogy ő engem főnöke által bezárasson. — Kedveseim kívül meglátogattak még Majthényi Laczi, dr. Leblin, Usz, stb.

September 2. Nehéz szívvel vettem búcsút kedveseimtől, a kik anyámhoz Golopra siettek. Holnap mindnyájan elutaznak.

September 3. Meglátogattak Ürményi Józsi, Babarczy Tóni és Horváth János, a ki Erdélyben titkárom volt. Ő jól ismerte ottani működésemet és mindazt, a mit azért a forradalmi párt-részeről szenvednem kellett. Elszörnyedése tehát megfogható volt. Csak azért jött be jószágáról, hogy engem meglásson.

September 5. Usz bemutatta nekem Knapp századost, a ki unokahúgomnak, Deresényi

pénzösszeget, sőt gondoskodni akart róla fogásága egész ideje alatt. Dusehek nem fogadták ugyan el, de megígérte, hogy hozzá fordul, ha szüksége lesz rá.

(Vége következik.)

EGYVELEG.

* **Utazás a föld körül.** Sibkon herceg, orosz közlekedési miniszter, kiszámította, hogy a szibériai vasút megnyitása után 33 nap alatt körül lehet utazni a földet és pedig: Brémától Szentpétervárig vasuton kell 1 1/2 nap; Szentpétervártól Vladivostokig vasuton 48 kilométer óránként 10 nap; Vladivostoktól San-Franciscoba gőzhajón 10 nap; San-Franciscótól New-Yorkig vasuton 4 1/2 nap; New-Yorktól Brémáig gőzhajón 7 nap; összesen 33 nap. — Ez

* **A hajkereskedés legnagyobb Párisban,** hol évente mintegy 100.000 kiló haj jó forgalomba mintegy 2 millió frank értékben. A londoni piac forgalma már csak ötezer kiló körül jár.

* **Mesés gyors építés.** Chicagóban közelebb építettek egy templomot 3000 ember számára egyetlen nap alatt. Péntek éjjel irták alá a szerződést s vasárnap reggel a templom már felszentelték. A padlózat ugyan nem volt benne még teljesen készen, forgácsokkal pótolták, de a fűtő készüléket és a villamos világítást már használni lehetett.

* **A legdrágább pipa** a perzsa sah pipája, melyet csak ünnepies alkalmakon használnak. Smaragd és rubin díszítések vannak rajta s egészben véve 800.000 forintba került.

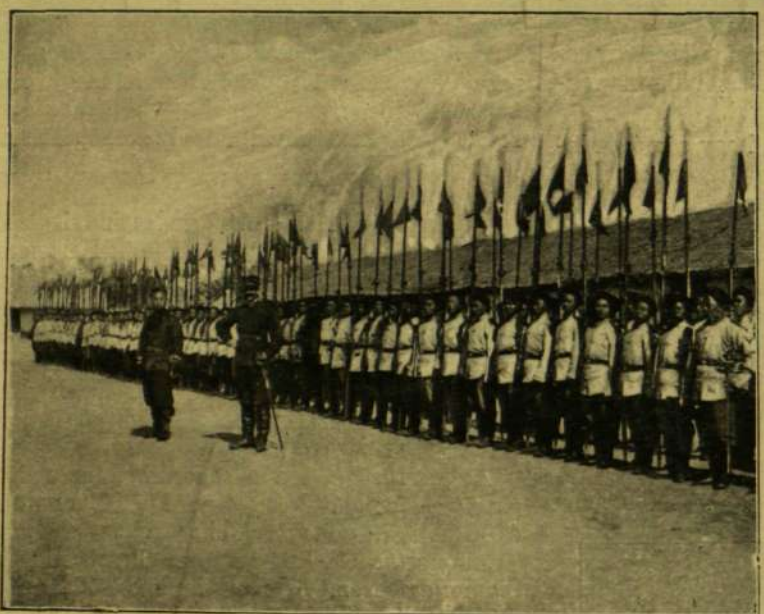
* **Nyolcezer éves várost** ását ki jelenleg egy Haynes nevű amerikai Babyloniában Nuffar közelében. Valószínű, hogy ezek a romok, melyek nagy

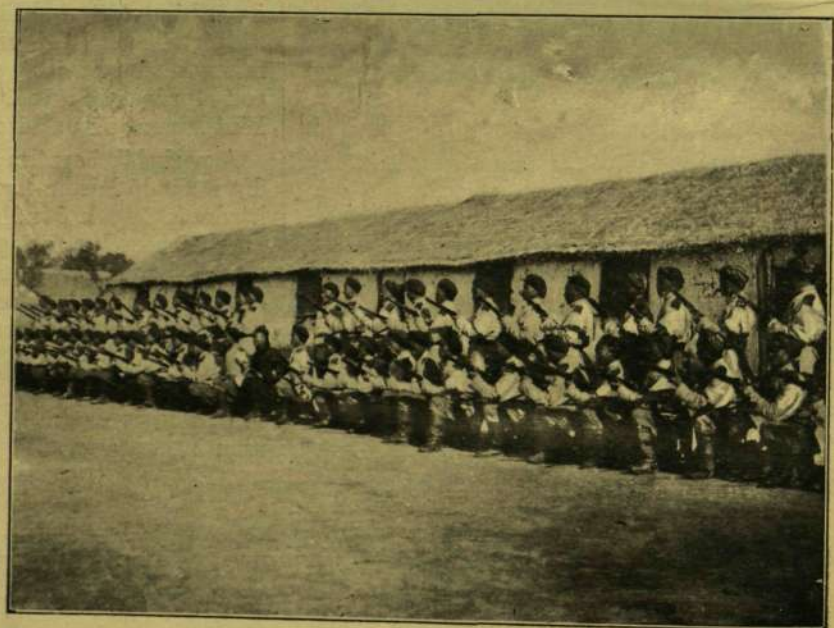
TÜZÉREK.

GYALOGOSOK.

HUSZÁROK LÁNDZSÁVAL. (Előterben Neuhaus gróf és egy kínai tiszt.)

HUSZÁROK KARABINNAL.

A KHINAI KATONASÁG. — Eredeti khinai fényképek után.

Clairenek udvarol. Virág, gyümölcs, szőlő kosárszámra özönlik hozzám, Isten tudja, honnan. — Ismét új szolgálom van, egy német. «Hát mit követtél el?» «Éljen a Kossuth!» volt a felelet. Ezért a kiállításért tudniillik két hónapot kapott vasban és ötven botot, «két ízben kiszolgáltva».

September 5. Ma egy megindító látogatásom volt. Baumgarten százados, a ki Erdélyben alattam szolgált. Egy bizonyítvánnyal megmentettem őt a bezáratástól Walmoden idejében. Ez ugyanis az én irásbeli nyilatkozatom következtében elengedte neki a két évre szóló haditörvényszéki ítéletet. Hogy köszönte, hogy sirt most ez az ember! — Nálam voltak még: dr. Kovács, Dusechnek egykori tanuló társa, a ki őt azóta alig látta valaha, fölkereste őt ma s erőltette, hogy fogadjon el tőle egy jelentékeny

idő nemcsak a Jules Verne által híressé lett 80 napnál kevesebb, de jóformán fele annak az időnek, mely ma a nagy utra szükséges. Ugyanis ma a leggyorsabban így lehet megtenni az utat a föld körül: New-Yorkból Southamptonig hajón 6 nap; Southamptonból Párison át Brindisiba vasuton 3 1/2 nap; Brindisiből Suezon át Yokohamába hajón 42 nap; Yokohamától San-Franciscoba 10 nap; San-Franciscótól New-Yorkig vasuton 4 1/2 nap; összesen 66 nap.

* **Az állatvilág fajainak száma** jelenleg 366.000 körül van, de a rengeteg számnak csaknem két harmada a rovarokra jut; felsőbb rangú állatfaj, bár ezeket jobban ismerik, kevés van aránylag. Az emlősök száma 2500, a madaraké és halaké külön-külön 12500, a hüllőké 4400. Feltűnő sok faj van továbbá a kagylók, férgek és rákok között.

* **Parányi okrok.** Ceylon szigetén él egy szarvasmarha faj, mely rendszeren csak 70 centiméter magasra nő, de azért a gazdaságban jól használható, mert erős, kitartó s igen tanulékony.

domb alatt vannak, a bibliában említett Bel vagy Mullil szent város maradványai, melyeken épült később a régi városkákban említett Nippur. Ez a legrégebbi rom, melyet eddig kiástak.

* **Papirgyufák készítenek** újabban. A papirt viasz és stearin-oladba merítik s egészen úgy készítik, mint a fagyufákat. Nagy szükség van már az ily találmányra, mert a gyufa előállítását az erdők nagyon pusztították.

* **Jó időjósok** a méhek is, különösen pontosan megjósolják néha a hosszú és kemény telet, mert ilyenkor hamarabb beragasztják a köpi nyílását s igen kis lyukat hagynak rajta, míg lágy tél előtt a nyílás sokkal nagyobb.

* **A legnagyobb buzatermelő** jelenleg a földön Gnazone olasz Argentínában. Nem kevesebb mint 26.500 hektár szántóföldje van, melyen legalább 3000 vagon mennyiségű gabona terem. Több ezer munkása van, kiket részben gabonával fizet.

A NAGYBÁNYAI FESTŐK KIÁLLÍTÁSA.

December második felében és január első heteiben a régi műcsarnok termeiben a nagybányai festők és a Hollósy iskolájának képiállítása volt látható. A termekben, a hol a magyar képzőművészek két évtizeden át tartották kiállításait, a legújabb irányú művészet vonult be. A nagybányai festők és velük a Hollósy iskolája csak két év óta telepedtek meg Nagybanya városában, a hol azóta minden év nyarat töltik. Ott hagyták a nagyvárosok zaját, hogy visszavonulva, a természet hatása alatt fessék képeiket. A város áldozatkészége, a vidék szépsége, a változatos népviseletek és különféle típusok mind vonzó erő gyanánt hatottak a fiatal művészekre, kikhez mintegy tíz külföldi festő is csatlakozott.

Jelen kiállításuk egy évi munkásságuk eredménye. A mintegy 200 képből és tanulmányból álló kiállítás egy pár új tehetséget is bemutat a nyilvánosság előtt. Műveik közül mi is bemutatunk egy párt lapunk jelen számában. Csök Istvánt már régebből ismeri a nagy közönség. Első képét 1890-ben küldte haza Münchenből. Azóta nagyobb művei közül a *Báthory Erzsébet* című festménye vonta magára a közfigyelmet, melyet az alapítandó szépművészeti múzeum számára meg is vásárolt a kormány. A mostani kiállításon *Dolce far niente* című miniatúrájával vesz részt, a mely egy pajzánul mosolygó modellt leányt ábrázol a művész műtermében. *Grünwald* Béla képei külön érdekességei a tárlatnak. *Holdfeljötté* című képe, melyet szintén bemutatunk, a kárámban egybegyűlt borjúkat ábrázol, melyeket éppen most olvas össze a pásztorgyerek. A homályos esti hangulat a természet igazságával hat reánk. *Ferenczy* Károly ügy felfogásában, mint festészeti irányával elüt két előbbi művész-társától. A *Hegyi beszéd* című képe hegyi tájat ábrázol eszöndes esti hangulatban. A zöld gyepen ülő Üdvözítőt az emberiség mindenféle alakjai környezik, az úrtól kezdve a legegyszerűbb emberig; a pánczélos vitéz mellett ott ül a szende leányka, mert a szeretet igéjének meghallgatására gyűltek mindnyájan egybe. A kép a maga eredetiségében tükrözi vissza a művész egyéniségét, a ki a legújabb francia festészeti irány híve. *Thorma* János tavalyi nagy képével, az *Aradi vértanúk*-kal méltó figyelmet keltett. Mostani képén megizmosodott tehetségének jelei mutatkoznak. *Békesség veletek* című hatalmas festménye a tárlat legnagyobb képe, és azt a jelenetet ábrázolja, a mint Krisztus megjelenik a vitakozó tanítványok között, a kik szeretettel és hódolattal borúlnak lábaihoz, hallgatván békehirdető szavait. A kép felfogásában igazolja Thorma szép tehetségének kiválóságait. *Glatz* Oszkár a legfiatalabb festők egyike. Számos képei közül, melyeket kiállított, a *Birkák* címűt mutatjuk be, mely jó megfigyelésre és tanulmányra vall. Jó arcképei szintén komoly törekvéstől tanúskodnak. A kiállítást Wallacis miniszter is meglátogatta s nagy elismeréssel nyilatkozott a fiatal művészek törekvéseiről. Kiválóbb darabjait az orsz. képzőművészeti tanács javaslata megvásárolják az új szépművészeti múzeum számára. A kiállítás erkölcsi sikere bizonyára újabb alkotásokra fogja serkenteni a résztvevőket.

OROSZ ÉLETKÉPEK.

A falusi tanító. (Ucsitel.)

Az orosz államháztartás költségvetésében a közoktatás céljaira évenként 22-24 millió papirrubel van előirányozva, s így a 122 millióra tehető népesség egy-egy emberére 5 1/4

rubel esik. Ez nem sok, de ha csakugyan oda fordítanak, a hová szánva van, mégis csak lenne foganatja. Hanem mire az egyes tartományoknak szánt összeget folyóvá tessik, ennek két harmada «közigazgatási úton» már elkallódott.

A fővárosok egyetemének túlnyomó részét alapítványokból tartják fenn, melyeket vagy a nemesség marsallja, vagy pedig az illető alapítónak családja kezel. Gimnáziumok, vagy az ezekkel párhuzamos iskolák kisebb-nagyobb városokban a «duma» (városi bizottság) felügyelete, — úgy a hogy — kettős ellenőrzés alatt állnak, de már az orosz falusi iskola oly intézmény, melyhez hasonló a földteke egyik országában sem lehetne találni. Az iskola, az előljáróság, valamint a posta-állomás helyisége a korona épületeihez tartoznak. Jó karban való tartása az előljáróra van bízva, ki viszont évenként a revizornak számol be. A revizor aztán annak rendje és módja szerint a kormányzóknak azt jelenti, hogy az illető községekben az iskolát rendben találta. A közoktatásügyi miniszter évi jelentései és kimutatásai pedig ezen az ala-

igen lelkesül, s a fiatalságot udvarának tisztán tartására, valamint krumpliföldjének művelésére szokta szorítani. Ha aztán a kerületi tanfelügyelő véletlenül a falu iskoláját meg találja látogatni, a tanteremnek nevezett helyiség rendszeren meszelés vagy súrolás alatt van, mire a felügyelő úr az előljárónál elköltött reggeli után el szokott párolgni. A tanteremben elhelyezett térképek, könyvek és több efféle tudományos czélokra szolgáló eszközök esodlatos módon elenyésznek, minek folytán a kerületi tanfelügyelő azon kényszerhelyzetbe jut, hogy a tárgyak újból beszerzésére pénzt kérjen, melynek mi módóni elszámolása vajmi kevés gondot okoz.

Egy alkalommal D. herceg, kinek a vilnai kormányzóság területén roppant kiterjedési uradalmi vannak, két német bányatisztel, kik közszételeit megtekintették, a hóvizatar elől egy kis faluba szorult. A posta épületének minden zegét-zúgát bucsújáró asszonyok foglalták el, s írja a herceg, vendégeivel együtt a tanító házába került, hol számára az iskolaszobában

helyet csináltak. Vacsorára a herceg a tanítót és feleségét is meghívta, kik a legfinomabb hideg ételekkel és francia borokkal megakasztal ezüst evőeszközeihez alig mertek nyulni. Végre hosszas kínálgatás után csakugyan derekasan hozzáálltak a lúdmáj-pástétom és az özpecsenye fogyasztásához. A bordeauxi bor, valamint a kítőnő pezsgő megtették a herceg által kívánt hatást. A szegény ucstel minden tetovázás nélkül elmondta, hogy falujában senki sem tud írni és olvasni, mert nyáron mindenki dolog után lát, télen pedig hideg lévén, a szülők gyermekeiket nem igen eresztik az utcára. D. herceg, ki a birodalom közoktatásügyi viszonyait, különösen pedig a falusi iskolák szomorú állapotát rég ismerte, az ucsetelt azzal vigasztalta, hogy ez másutt sines különben, reggel pedig oly fényesen jutalmazta meg a tanítói házaspárt, hogy az ajándékban kapott pénzből egy álló esztendeig megélhettek.

Nem sokára D. herceg a tartományi fővárosban a többek közt a kerületi tanfelügyelőt is meglátogatta, ki tőle egy hangulatos levélben azt kérte volt, hogy a birtokain levő népiskolák számára beszerzendő könyvek, térképek, stb. árához valami adománnyal járuljon, mivel a közoktatásügyi miniszter ebbeli fölterjesztését visszaütötte.

— Szívesen, nagyon szívesen, — mondá a herceg, midőn a kapzsi felügyelő levélét emlegette, — a számlát ki fogom fizettetni. De most legyen szíves nekem az iskolák, nevezetesen a g—i iskola állapotaáról szóló jelentést megmutatni. A dolog azért érdekel, mivel azt hallottam, hogy az odaváló iskola valóságos mintaintézet...

— Rögtön szolgálok, — felelé a felügyelő, egy nagy iromány-csomagot felbontva.

— Hadd lássam; D, E, F — itt van G. Tessék!

«A G—ben 1829-den felállított népiskola tanítványainak száma 140 fű és leány gyermek, kik mindnyájan az elemi iskola tantárgyaiban alapos oktatást nyernek. A iskola tantervi kítőnő minőségűek. Az iskola épületét, ki kell bővíteni, mivel a tanulók száma tavaly óta 30-al szaporodott», stb.

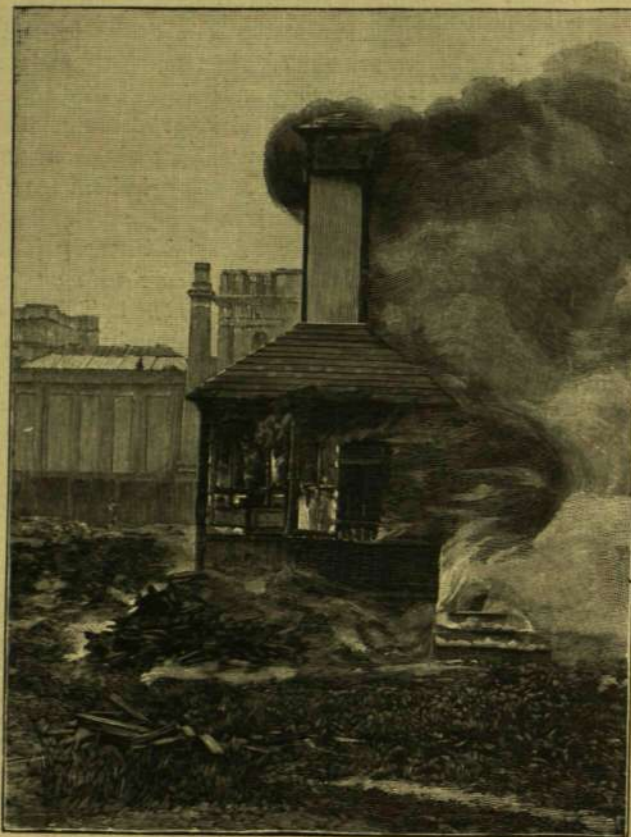
A magas helyről kapott válasz ekké szól: Tudomásul vétetik, oly hozzáadással, hogy a g—i iskolamesternek, ki szerény fizetése mellett csakugyan bámulatos tevékenységet fejt ki, 100 rubel jutalom adassék.

D. herceget mindez nem lepte meg. Jól tudta, hogy a «tsin» (az orosz hivatalnok) kar átkos szervezete a baj orvoslását lehetetlenné teszi. A közoktatásügyi miniszternek illető szakreferense hasonló jelentéssel szolgál, így tehát nem lehet máshoz folyamodni, mint a miniszter-

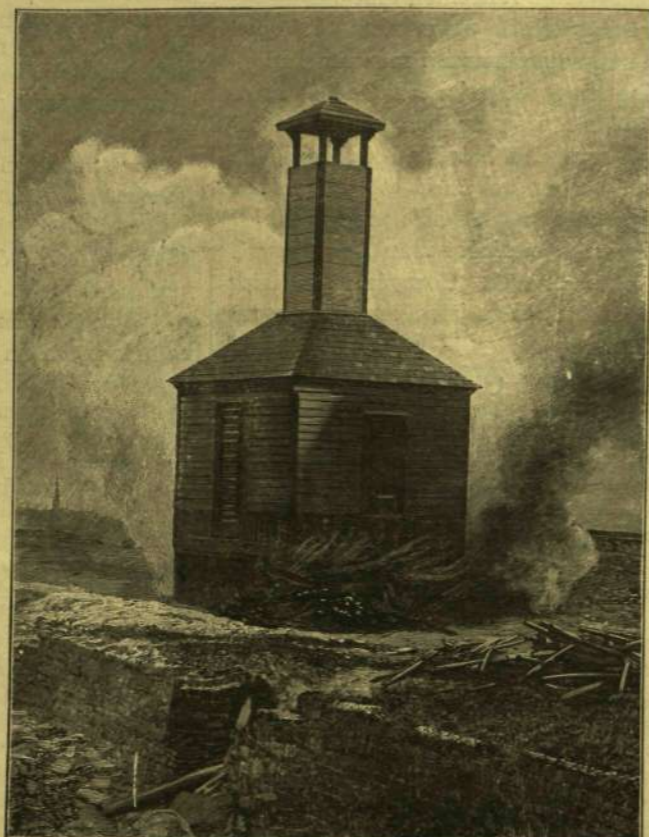

A nagybányai festők kiállításából.

«DOLCE FAR NIENTE». — Csök István festménye.

KÖZÖNSÉGES FÁBÓL ÉPÜLT HÁZ MEGGYÚJTVA.

ÉGHETETLEN FÁBÓL ÉPÜLT HÁZ TŰZZEL KÖRŰLRÁKVA.

ben lakik, honnan a legszebb kilátás nyílik. A királyné naponta tesz hosszabb gyalogsátákat és naponként öt órákor reggel kel fel és tizkor este fekszik. Megérkezésének napján a város polgári és katonai hatóságai tisztelegtek a felséges asszonynál, kinek ott időzése alatt az osztrák-magyar konzulátuson az osztrák és a magyar lobogót tüzték ki. A király Ő Felségét február hó első napjaira várják oda.

Széchenyi emléke a tudományos akadémiában. A magyar tud. akadémia elhatározta, hogy palotája egyik termében a gróf Széchenyi Istvánra vonatkozó irodalmi művekből, emléktárgyakból muzeumot állít. Ebbe fölveszi Széchenyi naplóját, kéziratait, levelezését, jegyzeteit, műveinek minden kiadását, az életére és működésére vonatkozó hazai és külföldi könyv- és hírlapirodalmat, a személyéhez fűződő emléktárgyakat, butorokat, ruházatokat, arcképeket, szobrokat róla s a környezetéhez tartozókról, stb. — A gyűjtés intézésére bizottság alakult, melynek nevében és megbízásából a bizottság tagjai névszerint: gr. Széchenyi Béla elnök és Szily Kálmán előadó fölkértek mindazokat, a kik Széchenyi-iratoknak, leveleknek, rávonatkozó műveknek, emléktárgyaknak birtokában vannak, engedjék át az Akadémia Széchenyi-muzeuma számára, akár ajándék vagy eladás útján, akár a tulajdonjog fontartása mellett. — A bizottság minden ajándékot nyilvánosan nyugtá-ványoz.

Kossuth szobra a fővárosban. Kossuth halála után a fővárosban alakult bizottsághoz, mely Kossuth szobrának gyűjtést indított, eddig 354,555 forint adomány érkezett, s ezen kívül 28,000 forintnyi följárulott összeget még nem fizettek be. A bizottság az összeget a fővárosi hatóságnak adta át, mely a további gyűjtésre bizottságot alakít.

Jókai Mór a „Nagypénteki Társaság” című jótékony egyesület elnöke. A társaság alapítványt tett Dr. Kiss Áron elnök vezetésével az egylet küldöttsége ment a nagy költőhöz, hogy köszönetet mondjon az alapítványért. «Ez az egyesület — mondá válaszában Jókai — a szeretet alkotása, olyan népjávitó jelleme van. Egyesíteni akar s a jótékonyaságot mindenkire kiterjeszti. Ezért mondtam a hugomnak (Hegedűs Sándorné), hogy kész szívvel pártolom az urak ezéljét.»

Művész-ünnep Lotz Károly tiszteletére. Lotz Károly, a jeles mester és a történeti festőiskola igazgatója tiszteletére a magyar művészek évekkel ezelőtti jubileárius emlékművet készítettek, a melyet most ünnepélyesen fognak átnyújtani a mesternek. Az ünnep első része a tudományos akadémia dísz-

termében lesz, a melyet Lotz freskói ékesítenek. Ezt követi a művész-estély, mely fényben, pompában és ötletes rendezésben a tavalyit is felül fogja mulni. Az estély jelmezes ünnepély lesz, az álló-úti iparművészeti palotában. Így már maga a hely is új és minden esetre érdekes keretül szolgál. Az ünnepélyt a művészek a farsang végével rendezik s az előkészületeken már is serényen dolgozik az a művész bizottság, mely a napokban alakult.

Szepes megye a Kárpát-egyesületnek. Szepes megye törvényhatósága harmincz ezer forint segítséget szavazott meg a Kárpát-egyesületnek, hogy ez összeg egy részéből a késmárk-sarpaneczi és a barlangliget-zsoljár-csarnagura-országhatárit utat, mint a megye legjobb és egy hadászati, mint turistai szempontból legfontosabb utszakaszát építse ki, egy részét pedig költsse a nagyszalóki csúszhoz vezető ösvény kiépítésére.

Tanári jubileum és alapítvány a Kisfaludy-társaságnak. A szentesi állami főgimnázium ifjúsága s vele a város értelmisége, e hó 5-én ülte meg Pölya Ferenc tanár 25 éves hivatali működésének jubileumát. Az ünnepély főrésze a főgimnáziumi épület tágas dísztermében ment végbe, melyet szorongásig megtöltött a közönség. Az ünnepélyen megjelent a vármegyei tisztikar a főispánnal, a városi magisztrátus, egyházak, polgári leányiskola, társas-egyletek küldöttei, a tanári kar, az ifjúság. Az ünnepély bensős és emelkedett hangulatú volt. Végül a tanulók szónoka jelentette be, hogy az egykori és mostani halás tanítványok, az ünnepelt nevére 680 koronából álló ösztöndíj-alapítványt tettek, mire a jubiláló tanár 200 koronát ajánlott föl arra a célra, hogy a főgimnázium a Kisfaludy-társaság alapító-tagjai sorába lépjen.

*** Miskolcra** veszszük a következő sorokat: A „Vasárnapi Ujság” legutóbbi száma megemlékezik Orbán Mihály vitéz húszeremesterről, sőt arcképét is közli. Milyen boldog volna az öreg, ha ezt a kitüntetés megérheti vala! A cikk írója nem tudja: «vajjon elesett-e, vagy megérte-e a világsi fegyverletételt a vitéz huszár?» Én tehát ide vonatkozólag szolgálhatok egy kis adalékkal:

Orbán Mihály *geleji* (Borsodmegye) fia volt s ott is halt meg a 80-as években. Gelej hajdanában lókötőiről volt híres, továbbá arról: hogy a eselődiken kívül minden szülöttje *nemes* volt, ha *boeskoros* is. Orbán Mihálynak tulajdonítják azt a huszár bravurt, melyet egy régebb, nagyon ismeretes kép is megörökített. A kép azt a jelenetet ábrázolja, a mikor az egész huszárezred rohamra megy, s az ezred előtt a porban játszó fűszek Orbán a világsi pillanatképeket a földről villámsebesen felkapja, s a fűszek életét a biztos haláltól megmenti. — Orbán Mihályt a 70-es években

ismertem meg. Daliás alak volt még akkor is: pedig *2 hetes* gyerek (77 éves) volt már az öreg. Így tehát a világsi fegyverletételt nemcsak megérte, hanem azután még sokáig élt szülőhelyén.

Barabási Kálmán ny. törvényszéki bíró.

Eljegyzések. Dr. Vámbéry Rusztem, Vámbéry Armin fia eljegyezte Vámosy Olga kisasszonyt — Seidner Miklós aradmegyei lakos, es. és kir. tartalékos hadnagy, eljegyezte Hirsch Margit kisasszonyt, Hirsch Lipótnak, a Franklin-Társulat igazgatójának leányát.

Verne Gyula 70-ik születésnapja. Vernet a világhírű regényíró, ki Párisból ezélett ötven évvel, Amiensbe költözött s azóta a francia fővárost nem igen látogatta meg, egyik író-társra fölkereste, a ki e látogatása alkalmából a következőket beszéli el:

Verne, a ki tavasszal fogja hetvenedik születésnapját megünnepleni, pompás egészségben van, leszámítva lábaját, a mely már régóta gyötri. Reggel ötkor fölkel, dolgozik néhány órát, azután bejár a közéletbe, a hová amiens polgártársai tiszteletből bevásárolták. A nap többi részét családja körében tölti, este pedig színházba megy. Látogatója megjegyzi, hogy épenséggel semmi sincs megkülsején regényhősök alakjaiból. Nem hasonlít se Hatteras kapitányhoz, az éjszaksarki utazóhoz, sem a holdtjáró Ardent Mihályhoz, vagy a világ körül utazó Fogg Fileshoz. Széled, kék szemű, nyugodt kedélyű és szerény föllépése, nem is sejtetik olyan sok kalandos életű csodaember megalkotóját. Nagyon szeret ifjkoráról beszélni, és egész szerencsét annak közzölni, hogy egy honfitársa (Verne bretagnei származású) bevezette Dumashoz, majd Hetzel párisi könyvkiadóhoz, a ki összes műveit az első kísérlettel mostanig kiadta. Verne írói pályája kezdetén nem ingadozott soká. Mikor a «Dráma a levegőben» című kis beszélyét kiadta, akkor már sejtette, hogy ehhez a genrehez termett és hogy mi lesz belőle, mert már ezzel meghódította a nagyközönséget. Azután következett az «Öt hét a léghajón» című regénye, a mely az egész világba elvitte híret. Ezeket aztán az érdekesnél érdekesebb regények hosszú sora követte. Eddig 76 kötetet adott ki, tavaszra jön a 77-ik, öszre pedig meglesz a 78-ik is. Vernenek óriási könyvtárszobája van, a melynek nagy részét munkáinak eredeti és fordított kiadásai foglalják el. Ez utóbbiak minden európai nyelven, sőt a «Rejtelmes sziget» japáni, az «Utazás a holdba» pedig arab nyelven is megjelent. Csodálatos, hogy Verne, a ki a világ minden ismert és ismeretlen részében járt-szajta regényeit, maga csak egyszer ment nagyobb útra Párisból, akkor is csak a Közép-tengeren tett kirándulásokat. Vége megkérdezte tőle, hogy nem is kíváncsi volt-e soha világot látni, mire Verne habozott *nem-mel* felelt.

Andréról. A július 11-ikén léghajóra szállt Andréról és társairól semmi megbízható hír nincs. Valószínűtlen, vagy alaptalan hír többször érkezett már. Ilyen valószínűtlennek látszik az is, a mi most Londonba érkezett. E szerint a Schet-

MAXIMIN ATYA (Vidor).

ALÉSIA, A BABA (Kury Klára).

A JEGYZŐ (Ujváry)

LA CHANTERELLE BÁRÓ (Solymossy).

LANCELOT (Hegy Áronka) ÉS ALÉSIA (Kury Klára).

HILARIS MESTER (Németh).

«A BABA» CZÍMŰ ÚJ OPERETTEBŐL. — (ELSŐ ELŐADÁSA A «NÉPSZÍNHÁZ»-BAN JANUÁR 13-ÁN.) — Pár Géza felvételai az első előadás alatt.

land-szigetek világitó tornyának egyik öre jelentést tett, hogy a napokban este egy óriási tárgy hozzá-ütött a világitó-tornyhoz. Az ör erre, körülbelül 400 láb magasan a tenger fölött, egy léggömböt látott ellebegni, a melyről azt hiszi, hogy az nem lehetett más, mint az Andrée léghajója — A másik hír — és ez valószínűbb — Stockholmból érkezett. *Nordenskjöld* híres éjszaki utazó közölte ugyanis a tudományos akadémiaival, hogy a külügyminis-terium híret kapta, hogy augusztus 4-ike és 7-ike közt Angol-Kolumbiában az éjszaki szélesség 53° 30' és nyugati hosszúság 121° 30' foka alatt, hét mért-földnyire a Quesnel-tóttól több szavahihető személy egy léggömböt látott Nordenskjöld ajánlatosnak tartja, hogy az ügyet közelebbről megvizsgálják.

Krieger-féle Akadémia Arzerecme 1 ftrét. Szap-pan 50 krért kapható a «Magyar Korona» gyógyszer-tárban, Budapest, Calvintér.

Rheuma, csúz, köszvény, vese- és epeköbajok a tudományos alapon álló Dióssy-féle Riso-czitrom-vedy kurával biztosan gyógyíthatók. Ismertetést ingyen küld Dióssy Lajos gyógyszer. Budapest, Damjanich-utca. 7422

HALÁLOZÁSOK.

MATTYASOVSKY GYULA, a rózsahegy kerület országgyűlési képviselője, meghalt 49 éves korában, Rózsahegyen. Több év előtt gyűvédi irodája volt Liptó-Szentmiklóson s részt vett a megye ügyeiben, a magyarsodás terjesztésében, s a rózsahegy magyar társaskör is elnöki választotta. 1884-ben a rózsahegy járás főszolgabírája lett; 1896-ban pedig a kerület választóinak bizalma fordult felé. A szabadelvű pártköz tartozott.

Elhunytak még a közelebbi napokban: **DANKÓ MIHÁLY**, egri kanonok, mórécshidai prépost, főkap-italani dékán, 73 éves korában, Egerben. — **PÉNKÖSI FERENCZ**, az uzoni ref. egyház szeretett lelki-pásztor, 63 éves korában, Úzomban. — **KELLŐ GYÖNGY**, ev. lelkész, Bártfán, 50 éves korában. — **IDŐS BANYÁK IGNÁCZ**, 184—49-iki honvédtiszt, nyug. magy. kir. telekkönyvvezető, 74 éves korában, Pozsonyban. — **NÉGESI SZEPESY PÉTER**, es. és kir. huszárkapitány, 38 éves korában, Miskolcon. — **FROMMER MIKSA**, az ország egyik legnagyobb gabona-kereskedője, Mohácsban. — **GRÖFFY JÓZSEF**, 1848—49-iki honvéd tiszt, Csikmegye egyik jól ismert fér-

fia, Györffy Gyula képviselő atyja, 71 éves korában, Csik-Csatószezen. — **THONET FERENCZ**, nagyiparos, a híres Thonet-testvérek czég megalapítójának második fia, Bécében. — **GISDA GUSZTÁV**, tanárjelölt, 23 éves korában, a fővárosban. — **DOBÓ MIKLÓS**, ezimzetas apát, csanádi székesegyházi kanonok, a Lipót-rend lovagja, Budapestben. — **FEIMER JÁNOS**, honvéd-főállatorvos, a központi honvéd-lovasiskola tanára, 57 éves korában, Budapestben. — **SÁNTHA FERENCZ**, földbirtokos, 40 éves korában, Nagy-Körösön. — **THALWITZER KÁROLY**, nyug. műszaki igazgató, 68 éves és **PAUER GYÖRGY**, nyug. városi pénztárnok, 75-ik évében, Pozsonyban. — **POLITZER HENRIK**, régi honvéd tiszt, 68 éves korában, Temesvárt.

ÖZV. SZALAY ÁGOSTONNÉ, szül. Türek Karolin, Szalay Imre miniszteri tanácsosnak, a nemzeti múzeum igazgatójának édes anyja, Bécében. — **ÖZV. BÖLÖNI MIKÓ SAMUNÉ**, szül. abrudbányai Fikler Karolina, Mikó Béla magy. kir. bányafőmérnök édes anyja, 86 éves, Abrudbányán. — **ÖZV. BILLY FERENCZNÉ**, szül. Herber Alojza, 77 éves korában, Budapestben. — **ÖZV. SZIKLAY FERENCZNÉ**, szül. Madarassy Etelka, 56 éves korában, Budapestben, s Dömsöd községben temették el. — **ÖZV. GALAMBOS ISTVÁNNÉ**, szül. Tanczos Mária, életének 80-ik évében, Székesfehérvárott. — **RIPP LILL**, a népszínház rokonszenves fiatal színésznője, ki most kezdett apróbb szerepeket játszani, mellbetegség folytán. — **SZAMOSI JÁNOSNÉ**, Szamosi János dr., kolozsvári egyetemi tanár neje, Kolozsváron. — **KRIST FERENCZNÉ**, szül. Klupaty Karolin, 56 éves korában, Budapestben. — **ÖZV. BERNÁTH VINCCZENÉ**, szül. Falussy Johanna, 76 éves korában Debreczenben, s a nagyrokonsági matrózatát a Fráter-család gilos-petrii sírboltjába temették.

KÉPTALÁNY.

A «Vasárnapi Ujság» 52-ik számában közölt nagy képtalány megfejtését a következők küldték be: **Megfejtők:** Sinay Ernő, Feldmann Józsefné, Domonics Mihály, Ringler Adolf, Szövényi Gusztáv, Stolez Dezső, Pölya Sándor, Moró Béla, Boglári kaszinó, Halász Gyula, Péter Jánosné, Tóth Károly, Perkits Zorka, Dunapataji kereskedők és iparosok olvasókör, Oppel testvérek, Szánthó Elekné, Reidingner Béla, László Kálmán, Mácsik Sándor, Körösladányi polgári olvasó egyesület, Mészáros Ferenc, Molnár Károly, Ivánfi Ede, Csermák Kálmán, Galánthai iparos olvasókör,

Egy kaposvári kaszinói tag, Schäd Ödön, Rigó Ferencné, Molnár Antal, Fejér Zsigmond, Kenyeres Gyula és Kalmár Fábán, Benicz Béla, dr. Reiner Károlyné, Rétyi Sándor, gróf Degenfeld Lajos, Mocsári István, Pittner Pál, Solyom Balázs, Vigh Imre, Nagy Mária, Schrópter Antal, Fülöp Rózsika, Simon Gyula, Egertó János, Nemes-ladányi olvasókör, Pongrácz Andor, Biki Ferenc, Elefánt Adolf, Mocsári Pál, Znojváraljai tanítóképző önképzőkör, Kiss Miklós, Szakó Andor, Thomka László, Forgách László, Kiss Andor, Heiner Lajos, Józán Dánielné, Róder Károly, Jászó prépostság, Jambrikovics Józsefné, A bözdi olvasókör, dr. Tóth Elek, Horváth Erzsébet, Reichenberg Ignác, ifj. Csizsár Károlf, Müller Ferenc, Tolnay Lajos, Ambrus Ilona, Köstyelik Etelka, Hofman Emil, König Vilmos, Gutay Pál, Szécsy László, Kudelka József, Nagykörösi ev. ref. főgim. önképzőkör, Szabó Irén, Nádry Géza, Kühne Adolf, Balogh István, Sziráki kaszinó, Klein József, Bódy Lajos, Körtvélyessy Zoltán, Szöllösy Imre, Gájer Vendel, Széll Ákos, Becht Henrik, Horváth Gyula, Csécsi Imréné, Folvinezi kaszinótag, Dr. Szathmáry Lajos, T-újvári kaszinó, Sárny Angéla, G. Büttner Julia, Kaszinó, Sziráki kaszinó, Klein József, Bódy Lajos, Körtvélyessy Zoltán, Szöllösy Imre, Gájer Vendel, Széll Ákos, Becht Henrik, Horváth Gyula, Csécsi Imréné, Folvinezi kaszinótag, Dr. Szathmáry Lajos, T-újvári kaszinó, Sárny Angéla, G. Büttner Julia, Kaszinó, Sziráki kaszinó, Klein József, Bódy Lajos, Körtvélyessy Zoltán, Szöllösy Imre, Gájer Vendel, Széll Ákos, Becht Henrik, Horváth Gyula, Csécsi Imréné, Folvinezi kaszinótag, Dr. Szathmáry Lajos, T-újvári kaszinó, Sárny Angéla, G. Büttner Julia, Kaszinó, Sziráki kaszinó, Klein József, Bódy Lajos, Körtvélyessy Zoltán, Szöllösy Imre, Gájer Vendel, Széll Ákos, Becht Henrik, Horváth Gyula, Csécsi Imréné, Folvinezi kaszinótag, Dr. Szathmáry Lajos, T-újvári kaszinó, Sárny Angéla, G. Büttner Julia, Kaszinó, Sziráki kaszinó, Klein József, Bódy Lajos, Körtvélyessy Zoltán, Szöllösy Imre, Gájer Vendel, Széll Ákos, Becht Henrik, Horváth Gyula, Csécsi Imréné, Folvinezi kaszinótag, Dr. Szathmáry Lajos, T-újvári kaszinó, Sárny Angéla, G. Büttner Julia, Kaszinó, Sziráki kaszinó, Klein József, Bódy Lajos, Körtvélyessy Zoltán, Szöllösy Imre, Gájer Vendel, Széll Ákos, Becht Henrik, Horváth Gyula, Csécsi Imréné, Folvinezi kaszinótag, Dr. Szathmáry Lajos, T-újvári kaszinó, Sárny Angéla, G. Büttner Julia, Kaszinó, Sziráki kaszinó, Klein József, Bódy Lajos, Körtvélyessy Zoltán, Szöllösy Imre, Gájer Vendel, Széll Ákos, Becht Henrik, Horváth Gyula, Csécsi Imréné, Folvinezi kaszinótag, Dr. Szathmáry Lajos, T-újvári kaszinó, Sárny Angéla, G. Büttner Julia, Kaszinó, Sziráki kaszinó, Klein József, Bódy Lajos, Körtvélyessy Zoltán, Szöllösy Imre, Gájer Vendel, Széll Ákos, Becht Henrik, Horváth Gyula, Csécsi Imréné, Folvinezi kaszinótag, Dr. Szathmáry Lajos, T-újvári kaszinó, Sárny Angéla, G. Büttner Julia, Kaszinó, Sziráki kaszinó, Klein József, Bódy Lajos, Körtvélyessy Zoltán, Szöllösy Imre, Gájer Vendel, Széll Ákos, Becht Henrik, Horváth Gyula, Csécsi Imréné, Folvinezi kaszinótag, Dr. Szathmáry Lajos, T-újvári kaszinó, Sárny Angéla, G. Büttner Julia, Kaszinó, Sziráki kaszinó, Klein József, Bódy Lajos, Körtvélyessy Zoltán, Szöllösy Imre, Gájer Vendel, Széll Ákos, Becht Henrik, Horváth Gyula, Csécsi Imréné, Folvinezi kaszinótag, Dr. Szathmáry Lajos, T-újvári kaszinó, Sárny Angéla, G. Büttner Julia, Kaszinó, Sziráki kaszinó, Klein József, Bódy Lajos, Körtvélyessy Zoltán, Szöllösy Imre, Gájer Vendel, Széll Ákos, Becht Henrik, Horváth Gyula, Csécsi Imréné, Folvinezi kaszinótag, Dr. Szathmáry Lajos, T-újvári kaszinó, Sárny Angéla, G. Büttner Julia, Kaszinó, Sziráki kaszinó, Klein József, Bódy Lajos, Körtvélyessy Zoltán, Szöllösy Imre, Gájer Vendel, Széll Ákos, Becht Henrik, Horváth Gyula, Csécsi Imréné, Folvinezi kaszinótag, Dr. Szathmáry Lajos, T-újvári kaszinó, Sárny Angéla, G. Büttner Julia, Kaszinó, Sziráki kaszinó, Klein József, Bódy Lajos, Körtvélyessy Zoltán, Szöllösy Imre, Gájer Vendel, Széll Ákos, Becht Henrik, Horváth Gyula, Csécsi Imréné, Folvinezi kaszinótag, Dr. Szathmáry Lajos, T-újvári kaszinó, Sárny Angéla, G. Büttner Julia, Kaszinó, Sziráki kaszinó, Klein József, Bódy Lajos, Körtvélyessy Zoltán, Szöllösy Imre, Gájer Vendel, Széll Ákos, Becht Henrik, Horváth Gyula, Csécsi Imréné, Folvinezi kaszinótag, Dr. Szathmáry Lajos, T-újvári kaszinó, Sárny Angéla, G. Büttner Julia, Kaszinó, Sziráki kaszinó, Klein József, Bódy Lajos, Körtvélyessy Zoltán, Szöllösy Imre, Gájer Vendel, Széll Ákos, Becht Henrik, Horváth Gyula, Csécsi Imréné, Folvinezi kaszinótag, Dr. Szathmáry Lajos, T-újvári kaszinó, Sárny Angéla, G. Büttner Julia, Kaszinó, Sziráki kaszinó, Klein József, Bódy Lajos, Körtvélyessy Zoltán, Szöllösy Imre, Gájer Vendel, Széll Ákos, Becht Henrik, Horváth Gyula, Csécsi Imréné, Folvinezi kaszinótag, Dr. Szathmáry Lajos, T-újvári kaszinó, Sárny Angéla, G. Büttner Julia, Kaszinó, Sziráki kaszinó, Klein József, Bódy Lajos, Körtvélyessy Zoltán, Szöllösy Imre, Gájer Vendel, Széll Ákos, Becht Henrik, Horváth Gyula, Csécsi Imréné, Folvinezi kaszinótag, Dr. Szathmáry Lajos, T-újvári kaszinó, Sárny Angéla, G. Büttner Julia, Kaszinó, Sziráki kaszinó, Klein József, Bódy Lajos, Körtvélyessy Zoltán, Szöllösy Imre, Gájer Vendel, Széll Ákos, Becht Henrik, Horváth Gyula, Csécsi Imréné, Folvinezi kaszinótag, Dr. Szathmáry Lajos, T-újvári kaszinó, Sárny Angéla, G. Büttner Julia, Kaszinó, Sziráki kaszinó, Klein József, Bódy Lajos, Körtvélyessy Zoltán, Szöllösy Imre, Gájer Vendel, Széll Ákos, Becht Henrik, Horváth Gyula, Csécsi Imréné, Folvinezi kaszinótag, Dr. Szathmáry Lajos, T-újvári kaszinó, Sárny Angéla, G. Büttner Julia, Kaszinó, Sziráki kaszinó, Klein József, Bódy Lajos, Körtvélyessy Zoltán, Szöllösy Imre, Gájer Vendel, Széll Ákos, Becht Henrik, Horváth Gyula, Csécsi Imréné, Folvinezi kaszinótag, Dr. Szathmáry Lajos, T-újvári kaszinó, Sárny Angéla, G. Büttner Julia, Kaszinó, Sziráki kaszinó, Klein József, Bódy Lajos, Körtvélyessy Zoltán, Szöllösy Imre, Gájer Vendel, Széll Ákos, Becht Henrik, Horváth Gyula, Csécsi Imréné, Folvinezi kaszinótag, Dr. Szathmáry Lajos, T-újvári kaszinó, Sárny Angéla, G. Büttner Julia, Kaszinó, Sziráki kaszinó, Klein József, Bódy Lajos, Körtvélyessy Zoltán, Szöllösy Imre, Gájer Vendel, Széll Ákos, Becht Henrik, Horváth Gyula, Csécsi Imréné, Folvinezi kaszinótag, Dr. Szathmáry Lajos, T-újvári kaszinó, Sárny Angéla, G. Büttner Julia, Kaszinó, Sziráki kaszinó, Klein József, Bódy Lajos, Körtvélyessy Zoltán, Szöllösy Imre, Gájer Vendel, Széll Ákos, Becht Henrik, Horváth Gyula, Csécsi Imréné, Folvinezi kaszinótag, Dr. Szathmáry Lajos, T-újvári kaszinó, Sárny Angéla, G. Büttner Julia, Kaszinó, Sziráki kaszinó, Klein József, Bódy Lajos, Körtvélyessy Zoltán, Szöllösy Imre, Gájer Vendel, Széll Ákos, Becht Henrik, Horváth Gyula, Csécsi Imréné, Folvinezi kaszinótag, Dr. Szathmáry Lajos, T-újvári kaszinó, Sárny Angéla, G. Büttner Julia, Kaszinó, Sziráki kaszinó, Klein József, Bódy Lajos, Körtvélyessy Zoltán, Szöllösy Imre, Gájer Vendel, Széll Ákos, Becht Henrik, Horváth Gyula, Csécsi Imréné, Folvinezi kaszinótag, Dr. Szathmáry Lajos, T-újvári kaszinó, Sárny Angéla, G. Büttner Julia, Kaszinó, Sziráki kaszinó, Klein József, Bódy Lajos, Körtvélyessy Zoltán, Szöllösy Imre, Gájer Vendel, Széll Ákos, Becht Henrik, Horváth Gyula, Csécsi Imréné, Folvinezi kaszinótag, Dr. Szathmáry Lajos, T-újvári kaszinó, Sárny Angéla, G. Büttner Julia, Kaszinó, Sziráki kaszinó, Klein József, Bódy Lajos, Körtvélyessy Zoltán, Szöllösy Imre, Gájer Vendel, Széll Ákos, Becht Henrik, Horváth Gyula, Csécsi Imréné, Folvinezi kaszinótag, Dr. Szathmáry Lajos, T-újvári kaszinó, Sárny Angéla, G. Büttner Julia, Kaszinó, Sziráki kaszinó, Klein József, Bódy Lajos, Körtvélyessy Zoltán, Szöllösy Imre, Gájer Vendel, Széll Ákos, Becht Henrik, Horváth Gyula, Csécsi Imréné, Folvinezi kaszinótag, Dr. Szathmáry Lajos, T-újvári kaszinó, Sárny Angéla, G. Büttner Julia, Kaszinó, Sziráki kaszinó, Klein József, Bódy Lajos, Körtvélyessy Zoltán, Szöllösy Imre, Gájer Vendel, Széll Ákos, Becht Henrik, Horváth Gyula, Csécsi Imréné, Folvinezi kaszinótag, Dr. Szathmáry Lajos, T-újvári kaszinó, Sárny Angéla, G. Büttner Julia, Kaszinó, Sziráki kaszinó, Klein József, Bódy Lajos, Körtvélyessy Zoltán, Szöllösy Imre, Gájer Vendel, Széll Ákos, Becht Henrik, Horváth Gyula, Csécsi Imréné, Folvinezi kaszinótag, Dr. Szathmáry Lajos, T-újvári kaszinó, Sárny Angéla, G. Büttner Julia, Kaszinó, Sziráki kaszinó, Klein József, Bódy Lajos, Körtvélyessy Zoltán, Szöllösy Imre, Gájer Vendel, Széll Ákos, Becht Henrik, Horváth Gyula, Csécsi Imréné, Folvinezi kaszinótag, Dr. Szathmáry Lajos, T-újvári kaszinó, Sárny Angéla, G. Büttner Julia, Kaszinó, Sziráki kaszinó, Klein József, Bódy Lajos, Körtvélyessy Zoltán, Szöllösy Imre, Gájer Vendel, Széll Ákos, Becht Henrik, Horváth Gyula, Csécsi Imréné, Folvinezi kaszinótag, Dr. Szathmáry Lajos, T-újvári kaszinó, Sárny Angéla, G. Büttner Julia, Kaszinó, Sziráki kaszinó, Klein József, Bódy Lajos, Körtvélyessy Zoltán, Szöllösy Imre, Gájer Vendel, Széll Ákos, Becht Henrik, Horváth Gyula, Csécsi Imréné, Folvinezi kaszinótag, Dr. Szathmáry Lajos, T-újvári kaszinó, Sárny Angéla, G. Büttner Julia, Kaszinó, Sziráki kaszinó, Klein József, Bódy Lajos, Körtvélyessy Zoltán, Szöllösy Imre, Gájer Vendel, Széll Ákos, Becht Henrik, Horváth Gyula, Csécsi Imréné, Folvinezi kaszinótag, Dr. Szathmáry Lajos, T-újvári kaszinó, Sárny Angéla, G. Büttner Julia, Kaszinó, Sziráki kaszinó, Klein József, Bódy Lajos, Körtvélyessy Zoltán, Szöllösy Imre, Gájer Vendel, Széll Ákos, Becht Henrik, Horváth Gyula, Csécsi Imréné, Folvinezi kaszinótag, Dr. Szathmáry Lajos, T-újvári kaszinó, Sárny Angéla, G. Büttner Julia, Kaszinó, Sziráki kaszinó, Klein József, Bódy Lajos, Körtvélyessy Zoltán, Szöllösy Imre, Gájer Vendel, Széll Ákos, Becht Henrik, Horváth Gyula, Csécsi Imréné, Folvinezi kaszinótag, Dr. Szathmáry Lajos, T-újvári kaszinó, Sárny Angéla, G. Büttner Julia, Kaszinó, Sziráki kaszinó, Klein József, Bódy Lajos, Körtvélyessy Zoltán, Szöllösy Imre, Gájer Vendel, Széll Ákos, Becht Henrik, Horváth Gyula, Csécsi Imréné, Folvinezi kaszinótag, Dr. Szathmáry Lajos, T-újvári kaszinó, Sárny Angéla, G. Büttner Julia, Kaszinó, Sziráki kaszinó, Klein József, Bódy Lajos, Körtvélyessy Zoltán, Szöllösy Imre, Gájer Vendel, Széll Ákos, Becht Henrik, Horváth Gyula, Csécsi Imréné, Folvinezi kaszinótag, Dr. Szathmáry Lajos, T-újvári kaszinó, Sárny Angéla, G. Büttner Julia, Kaszinó, Sziráki kaszinó, Klein József, Bódy Lajos, Körtvélyessy Zoltán, Szöllösy Imre, Gájer Vendel, Széll Ákos, Becht Henrik, Horváth Gyula, Csécsi Imréné, Folvinezi kaszinótag, Dr. Szathmáry Lajos, T-újvári kaszinó, Sárny Angéla, G. Büttner Julia, Kaszinó, Sziráki kaszinó, Klein József, Bódy Lajos, Körtvélyessy Zoltán, Szöllösy Imre, Gájer Vendel, Széll Ákos, Becht Henrik, Horváth Gyula, Csécsi Imréné, Folvinezi kaszinótag, Dr. Szathmáry Lajos, T-újvári kaszinó, Sárny Angéla, G. Büttner Julia, Kaszinó, Sziráki kaszinó, Klein József, Bódy Lajos, Körtvélyessy Zoltán, Szöllösy Imre, Gájer Vendel, Széll Ákos, Becht Henrik, Horváth Gyula, Csécsi Imréné, Folvinezi kaszinótag, Dr. Szathmáry Lajos, T-újvári kaszinó, Sárny Angéla, G. Büttner Julia, Kaszinó, Sziráki kaszinó, Klein József, Bódy Lajos, Körtvélyessy Zoltán, Szöllösy Imre, Gájer Vendel, Széll Ákos, Becht Henrik, Horváth Gyula, Csécsi Imréné, Folvinezi kaszinótag, Dr. Szathmáry Lajos, T-újvári kaszinó, Sárny Angéla, G. Büttner Julia, Kaszinó, Sziráki kaszinó, Klein József, Bódy Lajos, Körtvélyessy Zoltán, Szöllösy Imre, Gájer Vendel, Széll Ákos, Becht Henrik, Horváth Gyula, Csécsi Imréné, Folvinezi kaszinótag, Dr. Szathmáry Lajos, T-újvári kaszinó, Sárny Angéla, G. Büttner Julia, Kaszinó, Sziráki kaszinó, Klein József, Bódy Lajos, Körtvélyessy Zoltán, Szöllösy Imre, Gájer Vendel, Széll Ákos, Becht Henrik, Horváth Gyula, Csécsi Imréné, Folvinezi kaszinótag, Dr. Szathmáry Lajos, T-újvári kaszinó, Sárny Angéla, G. Büttner Julia, Kaszinó, Sziráki kaszinó, Klein József, Bódy Lajos, Körtvélyessy Zoltán, Szöllösy Imre, Gájer Vendel, Széll Ákos, Becht Henrik, Horváth Gyula, Csécsi Imréné, Folvinezi kaszinótag, Dr. Szathmáry Lajos, T-újvári kaszin

ÓRIÁSI TEKNŐSBÉKÁK.

KÉPTALÁNY.

ÓRIÁSI TEKNŐSBÉKÁK.

A régi állatvilág kihalóban levő óriási közül talán legkevésbé ismerik nálunk azokat a rengeteg nagyságu teknősbékákat, melyek az Indiai- és Csendes-óceán magános szigetén még most is előfordulnak, bár már aránylag csekély számmal. Ezért mutatunk be most közülök két példányt, melyek az idő szerint a hamburgi híres állatkertben láthatók.

Az óriási teknősbékák hazája, mint említettük, a kevésbé lakott, vagy igen néptelen szigetek, mint Réunion, Mauritius, Rodriguez, a Seychellek és Aldabra, de különösen a Dél-Amerikától nyugatra fekvő Galapagos szigetesors, melynek elnevezése is épen a teknősbékáktól ered, mivel felfedezése alkalmával itt embert nem találtak, hanem annál több teknősbékát. Minthogy ezeket az állatokat senki sem háborogtatta, mesés módon elszaporodtak. Így Lagnat, a Rodriguez szigetről szólva, 1691-ben a következő sorokat írja: „Oly sok teknősbéka van itt, hogy néha 2-3000 darabot lehet együtt látni s az ember több száz lépésnyire elmehet, egyiknek hátáról a másikra lépve.” Aldabrán még a jelen században is százával fogdosták őket össze az oda menő hajósok. De épen ezen üldözés következtében folyvást apad a számuk s a ma már lakottabbakká lett szigeteken, minő Réunion, ritkaság számba mennek.

Kétségtelen, hogy az összes óriási teknősbékák egy fajhoz tartoznak. A mi teknősbékáinktól abban különböznek, hogy nyakuk nagyon hosszú s erősen kidomboruló, teknőik színe állandóan sötétbarna, vagy fekete. A szakemberek mintegy 10 élő s 5-6 száz kihalt teknősbékafajt különböztetnek meg.

A képkönyvön bemutatott állatok az Afrika keleti partján fekvő s kevésbé látogatott Seychell szigetesorsportól valók s nevéik elefánt-teknősbéka (Testudo elephantina Gthr). A nagybóbit állatnak teknője egyenes irányban 124 centiméternyi, a hajlással együtt 155 s magassága 60 cm. Hasonló nagy állat még a muzeumokban is ritkaság. A British Museumban levő legnagyobb teknősbéka hossza 124 cm, a Rothschild-féle Fring-muzeumban levőé 125 cm, tehát a két legnagyobbknak ismert állat csaknem ugyanolyan nagy volt, mint a hamburgi élő állat, melynek súlya 431 font. A kisebb állat hossza 93 cm vagy a hajlással 128 centiméternyi és súlya az állatkertbe jutásakor épen 300 fontnyi volt.

Megérkezésük óta azonban tetemesen gyarapodott a súlyuk, mivel mindkét állat nagyon falánk. Az első hónapban 1225 font káposztát fogyasztottak el, tehát naponként átlag 38 fontot, mely gazdag táplálkozás mellett a két hatalmas béka testulaja naponként 1-1 fontnyival gyarapodott. Ezen kívül esznek még murkot, salátát és fűvet s ugy látszik, hogy ezen táplálék mellett egészen jól érzik magukat.

A BÜVÉSZET KÖNYVE.

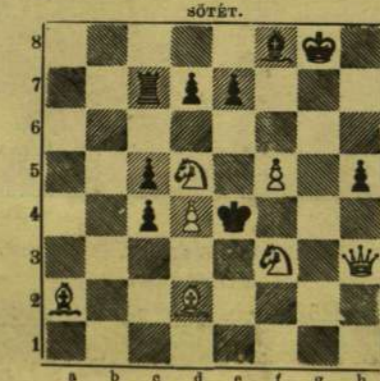
IRTA
TOLNAI SIMON
Előszóval ellátta
TÓTH BÉLA.

Rendkívül érdekes könyv jelent meg fentü czim alatt a könyvpiacra. A 17 ivnyi vaskos kötet tartalmát nagyban emeli ama 400 drb rajz, mely a műben előfordul. Rendkívül megkönnyítik a mutatónyok kivételét a rajzok pontos készítése. Sőt a mutatónyok megkönnyítésére egy-egy nehezebb mutatóny 4-5 rajzban van megmagyarázva. Mindazon titok zatos csodák, melyeket az indus fakírok, a perza mágusok s a hírneves európai bűvészek, mint Herrmann tanár, Bergher Fox, L'homme Masqué, Marián Bellocini, stb. stb. produkáltak, meg vannak magyarázva ezen könyvben s ugyanazokat bárki is előadhajta, de ettől eltekintve páratlanul érdekes és tanulmányos olvasmányt képez mindenki számára. A Spiritizmussal külön fejezetben foglalkozik. Bárna mondhatjuk, hogy a ki ezt a könyvet olvassa, nem lesz spiritiszta. Kézszel foghatóan be van bizonyítva, hogy jelennek meg a szellemek, a szellemképek lenyomata. Chamberland, Bastian stb. híres spiritiszták mutatónyai le vannak írva úgy, hogy bárki azonnal elő is adhatja mindenféle szellemek segítségével nélkül.

TOLNAI SIMON-nál Budapest, VII. Kertész-utca 35. sz., valamint minden könyvkereskedőnél. 7421
Fűzve 2 ft 50 kr., d. iszkötésben 3 ft.

SAKKJÁTÉK.

2044. számú feladvány. Laws B. G.-től.

Világos indul s a harmadik lépésre matot mond.

Szerkesztői mondanivalók.

Vallomásunk. Egy hosszú évig. Álom. Az eredetiek értelmében, izléssel vannak írva: de hidegek, hiányzik belőlük a költsézet éltet adó melege. A műfordítás aránylag sikerültebb.

Tél kezdetén. A két első sort még most sem javította ki; pedig így bajos elkövetni azt a képet, melyet festeni akar. Különböző tárgyhalmazunk miatt úgyis erre sem, a másikra sem keríthetünk volna sort.

Az igaz szerelem. Ma egy éve. Ezekben is látszik a tehetség, de azt a sok sikerült költeményt, melyet már szerzőtől közöltünk, meg sem közelítik. Valami igazán szép szerzetünk újra.

Felolós szerkesztő: Nagy Miklós.
(L. Egyetem-tér 6. szám.)

VAJDA PÁL „Szépirásiskola”-ja

VIII. ker., József-körút 31/b sz.
Büro és alapos kiképzést nyújt
főrangú és előkelő családok
gyermekai részére (esetleg saját lakásukon)
a magyar, német szépirás és rondirásból.
Pasadagóiai képzettségem és e téren általában ismert jó hírnevem - a n. é. szülőknak - biztositókat nyújtanak, hogy a legszigorúbb követelményeknek is megfelelni képes vagyok.

Mint kiváló gyógyvizet és óvszert rheuma, köszvény és hurutos betegségeknek, valamint hólyag- és vesebántalmaknál, orvosi tekintélyek a Salvalor-Lithionforrást ajánlják.

Bőrszékárpát és butorbőrszékák.

KENDIA. BUDAPEST, IV. Károly-u. 2. (Evang. lakóház mellett.)
Nagy rakár, valódi bőrszékák és karosszékák, jóval olcsóbb árban, mint eddig. Vidéki megrendelések gyors és pontos elkészítése. 7418

TOMPA MIHÁLY VIRÁGREGÉK

NYOLCZADIK KIADÁS.
Nyolcz színnyomatú képpel.
Atlaszra nyomott színnyomatú diskótdésben 8 ft.

Technikum Altenburg, SA für Maschinenbau, Elektrotechnik u. Chemie.

Bőr- és szépségápolás szakorvosa med. univ. Dr. Révész Benő

Budapest, Kerepesi-út 63. sz. I. em.
24 évi gyakorlat, a berlini és bécsi kórházakban szerzett tapasztalatai alapján, gyorsan és alaposan gyógyítja az összes
bőr-, ideg és nemi bajokat. Szépségi hibákat, szepől, anyaf- és májfoltt, pattanás, szemölcs, rézorr, fagyos végtagok, hajhullás, sebek; szakszerű tanácsokkal szolgál az arcz és kéz ápolására.
Feltűnő eredménnyel gyógyítja a tilkos betegségek név alatt ismert összes fert., női bajokat s azok következményeit.
Bendel: délelőtt 8-12, d. n. 3-5 és este 7-8 óráig.
Levelekre azonnal válaszol. Kívánatra gyógyszeréről is gondoskodik. Mindenkör mély diszkrétó.

„Franklin-Társulat” kiadásában

Budapestben megjelent és minden könyvkereskedőnél kapható:

MAGYAR JELZÁLOG-HITELBANK.

HIRDETMEY.

A Magyar Jelzalog Hitelbank t. cz. részvényesei az 1898. január hó 26-ik napján déli 12 órakor a bank helyiségében (V., Nádor-utca 7. sz. a.) tartandó rendkívüli közgyűlésre

ezennel tisztelettel meghívotnak.

NAPIREND:

- 1. Az alapszabályok módosítása.
2. Az 1897: XXXII. t. czikk által kötelezőkre nézve előirt külön biztosító alap megalkotása.
3. A bank igazgatóságának a bank tőkéjére vonatkozó következő indítványai, melyek szerint:
a) 97,000 drb 50%-kal, egyenkint 100 o. é. aranyforinttal (= 250 frank - 203 1/2 német birodalmi márká) befizetett részvényekké alakításukát, illetőleg felszabadításukát, a minek folytatán a névleges tőke leszállítatik;
b) a 10,300,000 o. é. aranyforinttal befizetett tőke 47,000 drb egyenkint 100 o. é. aranyforinttal (= 250 frank - 203 1/2 német birodalmi márká) befizetett új részvény kibocsátása által 15 millió o. é. aranyforinttal felmentessék és hogy az összes 150,000 drb részvény névértéke egyenkint 100 o. é. aranyforinttal szólna;
c) a jelenlegi egyenkint 400 o. é. aranyforinttal (= 500 frank - 405 német birodalmi márká) befizetett 3000 drb részvény kettéválasztatik és illelvén minden egyes ilyen részvény 2 drb 100 o. é. aranyforinttal teljes befizetett részvényre kiesérletetik.
A részvények letelehtők:
Budapestben: a bank főpénztáránál (V., Nádor-utca 7. sz. a.) és a Magyar Leszámitoló- és Pénzváltóbanknál.
Bécsben: a Union-Banknál.
Párisban: a «Société générale pour favoriser le développement du Commerce et de l'Industrie en France» című banknál.
Az igazgatóság.

PSERHOFER J. vértisztító labdaccai,

azelőtt egytetemes labdacsoznak nevezve, az utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mert tényleg nagyon sok betegség létezik, a melyekben ezen labdacsoq valóban kitűnő hatásúknak bizonyultak. Sok évtized óta általánosan el vannak terjedve ezen labdacsoq és nagyon kevés család lehet, a melyben ezen kitűnő házi szerből egy kis készlet hiányoznék. Sok orvos ajánlotta és ajánlja ezen labdacsoqat házi szer gyanánt, legelőkép minden baj ellen, a mely rossz emésztés vagy dugulásból származik, mint: az epékeringés zavarái, májbjai, a belek elcsenyvedése, szék- kőlkia, vértódlás az agyba, áltesti bajok (aranyér) stb. Vértisztító tulajdonságuknál fogva különösen jó hatással bírnak vérsze- génysegnél és az ebből származó betegségeknek, mint: sápkör, ideges fejtfájás, stb. Ezen vértisztító labdacsoq ezenkívül oly enyhén hatnak, hogy legesekélyebb fájdalmat sem okoznak és ezért a leggyengébb személyek, sőt még gyermekek által is aggodalom nélkül bevehetők. Egy tekercsnek kevesebb mint 100 forintot a pénz előleges beküldése mellett portmentes küldéssel együtt egy tekercs labdacsa ára 1 ft 25 kr., 2 tekercs 2 ft 30 kr., 3 tekercs 3 ft 35 kr., 4 tekercs 4 ft 40 kr., 5 tekercs 5 ft 20 kr., 10 tekercs 9 ft 20 kr. Kérjük határozottan: 7512 „Pserhofer J. vértisztító labdacsoq” kérti és arra ügyelni, hogy minden doboz fedőfelirata a használati utasi- táson álló Pserhofer J. névalírását, és pedig vörös betűkkel, viselje. PSERHOFER J. gyógyszerháza, Singerstrasse 15. Bécs. Raktár Budapest részére Török József gyógyszerész urnál, Király-u. 12.

Árverési hirdetemény.

A lptóujvári m. kir. főerdőhivatal korlétéhez tartozó fenyőházi m. kir. erdőgazdálkodásban az 1898. évtől bezárólag 1902. évig, tehát öt egymásután következő év alatt kihazánálndó 799-1. kat. holdnyi rendes vágásokkal kermelhető fenyő-, szil-, juhár-, kőrís és háköléptelti műszer- és tűzfának tövön az erdőben és kat. holdtan- kénti egységárak mellett való értékesítésé iránt a lptó- ujvári m. kir. főerdőhivatal iróddájában folyó évi január hó 24-én délelőtt 10 órakor zárt írásbeli versenytárgyalás fog tartatni. Kiküldési ár kat. holdanként 405 forint. Csak azok az ajánlatok fogadhatnak el a tárgyalás alapján, a melyek a kitűzött óra előtt a m. kir. főerdőhivatalnál benyújtattak, továbbá a melyek az általa- nos árverési feltételek 5. és 7. pontjaiban foglaltak szerint szerkesztettek és felszereltek; megjegyezve, hogy a főerdőhivatal kerületéhez tartozó többi erdőgazdálkodásq fahozamainak vásárlói a jelen árverés tárgyát képező fahozamokat nem vehetik meg. Az általános árverési és szerződési feltételek a lptó- ujvári m. kir. főerdőhivatalnál bármikor megszereshetők. Lptó-ujvárt, 1898. évi január hó 4-én. A m. kir. főerdőhivatal.

Leichner-féle zsirpuder,

legbiztosabban úgy érhető el, ha az a Leichner-féle Hermelinpuder és Áspaspuder alkalmazásával ápolatják. Ezek a híres arczpuderek a leg- magasabb bílygkőrökben és a legelőbb rangú művésze- nők által előszeretettel használtatnak; nagy előnyök, hogy a bőrnek viruló, úde róssas szint adnak és nem lehet észre venni, hogy az arczpude- rezve van. Kapható - csupán zárt do- bozokban - a gyári raktárban: a gyári Schützentr. 31. és minden illatszer- árusnál. Utánzatoktól óva- kodni kell. Leichner L., Berlin, kir. stánságk szállítója.

CHOCOLAT MENIER

A világ legnagyobb gyára. 50,000 kilo. Kapható minden fűszer- és csemegé-kereskedésben és cukrászdában. 7287

Szépség és egészség.

Korunk főnyalvája az idegesség és vértelenség, melyből számtalan kör származik. Ez ellen pedig legbiztosabban hat a vasas chinabor 1 füveg 1 ft 20 kr., 5 füveg franco küldve 6 ft. Sherryvel van készítve és minden hasonlóval készítmények között a legjobb chinálnak és vasat tartalmazza. Kapható minden: 7489 Török József gyógyszer. urnál és minden magyarorsz. gyógyszerházaiban.

MAGYAR NŐNEVELŐ-INTÉZET

BUDAPESTEN. VI., Andrassy-út 25. sz., I. em. 4. ajtó. A magyar kir. Operaházzal szemben. (Bejárati: Dalszínház-utca 1. szám.) Megnyitottat dr. Vlascics Gyula kultuszminister 1618. éln. szám alatt kelt erkölcsi és anyagi támogatásával, 1897. szept. 25-én. - Az intézet a jelen legmagasabb igények- nek megfelelően, a külföldi iskola-szalonok mintájára rendeztetett be. Tantárgyai: Magyar szavalás, s társalgás, - magyar irodalom, esztétika, magyar művelődési és politikai történelem, műrajz és festészet, - francia, angol, olasz és német nyelv, ének, zongora, hegedű czimbalom, tánc és háztartás. - Minden tantárgyból hetenként kétszer tartatik előadás. Beíratási díj 2 ft. Tandíj tantárgyanként havonta 5 ft. Beíratkozni naponta lehet d. n. 3-6 óráig. - Bentlakó növendékek ellátási évi díja 600 ft - Műkedvelők egyes alkalmi fellépésekre előkésztetnek. - Felvételtnek teljesen kezdők és legmagasabb iskolát végzett növendékek. - A tanulmányokat mintegy fol- leszteti akaró növendékeknek külön társalgóterem áll rendelkezésükre, hol hasznos és szórakoztató olvasmányokkal, idegen és magyar nyelvű társalgással tölthetik időjüket egy hívatott tanárú vezetésével. Beíratkozni egyes tantárgyakra és rövidebb időre is lehet. - Az intézeti tanév 8 hónap. - Az intézetben minden második vasárnap tudományos előadások és művészeti előadások tartatnak. Bővebb felvilágosítást nyújt az igazgatóság. 7423

Vörös kezek

vörös arcz és orr ellen az egyetlen gyógyszer a Radiz- féle 7488

Mirtus-fehéritő

Számtalan elismerőlevél Ártalmatlan. Egy füveg 2 ft. Esti és napi poude a Pulcheradin-poudre. Egy doboz 50 kr. (fehér, rózsás, vagy krémé).

Mirtus- krémé

új találmányú bőrinomító arcz- és kézi krémé, elavoltit minden bőrbíbt. Nappal is használható. Egy tégely 1 ft.

Pulcheradin-szappan.

1 darab 40 kr., 3 drb 1 ft 10 kr. Egyedül kapható a széküldő

Apostol gyógyszerháza

BUDAPEST, VIII., József-körút 64. sz. Baros- és Nap-utca között.

Legalkalmasabb ajándék!

125 drb valódi ritka levél- bélyeg: Argentína, Ausztrália, Aranypart, Baden, Barbados, Bermuda, Bolivia, Canada, Ceylon, Costarica, Orange, Perza, Sanmarino, Salvador, Török, Uruguay, Venezuela, stb. csak 9 ft. Vétel, átadás és cserélt. Kivátra bélyegváltásukat is beletűd minden országból Albumok 10 król feljebb.

FALUDI ZSIGMOND, Budapest, VI., O-utca 36.

Bel- és külföldi bélyegkereskedő. 7441

„Mégváltó” gyógyszerháza Puj, Erdély Hunyadmegye.

Ha szereti gyermekét, használja a kitinónek elismert Kárpáti egészséggi gyermek-tápkávet. Kapható a legtöbb gyógyszerháza s minden na- gyobb kereskedésben. 1 doboz ára 18 krajczár. Budapesti főraktár: 7290 EGGER-féle gyógyszerháza «Nádorhoz».

A legszebb

610 virágokat, esküvői és egyéb csokrokat, alkalmi kos- szorúkat, dísznövényeket és virágokat legújanyosabban szállít

REINISCH TESTVÉREK

kereskedelmi kertészete, VII. kerület, Gizella-út 33. szám. VIRÁGCSARNOKA Deák-tér, a földalatti villamos vasút kioszkjában. Vidéki megrendelések postafordultával a leggyorsabban eszközöltetnek. 7387

Legjobb és leghirvevesebb
pipere hólgypor : a
La
VELOUTINE
Különleges Rizspor
BISMUTTAL VEGYITVE
CH. FAY, ILLATSZERÉSZ.
PARIS - 9, rue de la Paix, 9 - PARIS.

Dohányzók!
Czigaretták
papir nélkül!
MOPS
SUPERIORES

Tollszopóka szivarkák szabadalm. szűrővel.

BAYONETAS
Arjegyzéket díjtalanul küld 7349
EGGMANN & HEDIGER, BIEL Schweiz
Vezérigényök Magyarország részére :
Weiss és Langer cég Budapest, VI. Szeressen-utca 8.

Vérszegények és lábbadozók
vassal igyanak.
Serravallo Chinabort
1/2 liter ára 1 frt 20 kr.
1 liter ára 2 frt 20 kr.
Készíti Serravallo gyógyszerész Triestben.
Pompás ízű, a miert a gyermekek is igen szivesen iszák.
Sokszor kiintették. Minden gyógyszerárban kapni. 7500

A modern vegyészeti hatalmas haladása és az ebből származó számtalan cosmetikus készítmények sem voltak képesek a 30 éven át bevált
Dr. Lengiel Frigyes-féle Nyirfabalzsamot
Egy korsó ára használati utasítással együtt 1 frt 50 kr.
A nyirfabalzsam hatásának támogatására Dr. Lengiel Frigyes-féle
Benzoe szappan
ajánlatos. Egy darab ára 60 és 35 kr. Raktáron minden jobb gyótyárban. Főraktár Magyarország részére Török József gyógyszerésznél Budapest, Király-utca 12.

Kapható már!!! 7486
a Franciaországban kitüntetett
NERVIN,
melyből néhány bedörögés előtt, hogy meg-
szüntesse a fejfájást, emészt. kényelmetl.
rheumatisz (fájdalmak), zsúrtat, szaga-
tátsolat, merev inak, gyomor- és léptaga-
nait, edzős tej és arzfájdalmak. Ára
80 kr. Egred. készítés *Zwényi Béla* gyóty-
szerész. Szabadalmiláson (Postm.) Főraktár
Török József és Egger gyógyszerészek.

MATTONI-FÉLE
GISSHÜBLER
legtisztább égvényes
SAVANYU-KÚT 7505

A női szépség
emelésére, tökéletesítésére és fen-
tartására legkifináltabb, teljesen ár-
talmatlan, vegytiszta és zsírmen-
tes készítmény a 7502
Margit Crème.
Rövid idő alatt szünteti szeplőt,
májfoltot, pattanást, bőrártást (mit-
tesser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat
és himlőhelyeket, még koros egyéneknek is tőde bájos
arczsinat kölcsönöz, ára 50 kr., nagy 1 forint.
Margit hólgypor 60 kr, 3 színben. Margit szap-
pan 35 kr. Margit fogpép (Zahnpasta) 50 kr.
Készítő **FÖLDES** gyógyszerháza,
Aradon Deák Ferenc-utca 11. sz.
Főraktár: **Török József** gyógyszerháza, Budapest
Király-utca 12.

Üsecsemők mesterséges táplálása
Dr. Soxhlet tanár legújabb szabad.
tej-sterilizáló aparatusai
Eredeti gépműny ára 13 frt.
Valamennyi ezek gyermekgyógy-
soknak és betegápolására a leg-
szolidabb kivitelben és legolcsóbb
árak mellett. 7474
KELETI J.-nél,
BUDAPEST,
IV. Koronahozogatóca 17.
Kimerített árjegyzékek ingyen.

CZERNY-féle
TANNINGENE
a legjobb, kipróbáltan ártalmatlan
hajfestőszer
haj- és szakál- valamint szemöldökfestésre, melyek
a leggyorsabb módon, már egyszeri használatnál
is egész biztosan visszanyerik szon kifogástalan,
fényes szőke, barna vagy fekete természetes
színt, a melylyel megőrzés előtt bírtak a mely
sem szappannal való mosással, sem a gőzfürdőben
meg nem fakul. Ára 2 frt 50 kr.
Törvényesen védett, lelkiismeretesen megvizsgált
és valódi minőségben kapható
Anton J. Czerny ezégnél, Bécs,
XVIII. Carl Ludwigstrasse 6 (saját házában).
Szétküldés postai utánvétellel. Prospektus ingyen
és bérmentve. Raktár a nagyobb gyógyszerárakban
és illatszer-üzletekben. 7416
Vezérképviselőség és magyarországi főraktár:
Budapesten **TÖRÖK JOZSEF** gyógyszerárban.

Báti kelmék gyönyörű ajándécságok
damastr- és gaze okban, pongee, crep, armor stb. faconban; úgy-
mint fekete, fehér és szines selyemkelmékben, a jó hordhatóságért
jótállólével. Körvetellen eltrusita magánosok részére, porto- és
vámmentesen igazi gyári irakon a házhoz szállítva. Ezer meg ezer
elismérő irat. Kérjen Ön mintákat a kívántak megjelölésével.
GRIEDER ADOLF ÉS TSA
királyi szállítók
selyemkelmé-gyárak szövetségé Zürich. 7378

Tessék kísérletet tenni
és meg fog győződni, hogy patkányok és pos-
egerek kirtására minden körülmények közt leg-
biztosabb a **László József** gyógyszerés
Által feltalált
patkány pusztító-szer.
Bámulatos hatását és biztos sikerét szesznyi ezer elismérő nyilatkozat
bizonyítja.
Ára 1 doboznak 1 frt, 6 doboznak 5 frt, használati utasít-
ással. — Kapható:
LÁSZLÓ JOZSEF gyógyszerésznél
Márcos-Utca (Erdély). 7428
Budapesti főraktár: **Egger-féle** gyógyszerháza a „Mádorhoz.”
Váci-körút 17.

Üdvös tanács.
Köhögésnél, rekedtségél, a torok és légzési szervek mű-
ködési zavaráinál **Egger** biztos hatású
MELLPASZTILLAI
veendők. (1 doboz 50 kr. és 1 frt. Próbadozoz 25 kr.)
A gyomor rendetlen működésénél radikális hatásúak
bizonyítanak 7230
Egger Szóda-Pasztillai.
(1 doboz 30 kr.) Mindkét szer kapható minden gyógyszer-
árban. — Fő- és szétküldési raktár Magyarországon:
„Mádor“-gyógyszertár Budapest, Váci-körút 17. sz.

LOHSE világhírű különlegességei
a bőr ápolására. 74
EAU DE LYS
DE LOHSE.
Hatvan év óta felülmulha-
talan mint legkifináltabb bőrviz
a tökéletes ifjú üdeség
megtartására, valamint a
nyári szeplő, napsütés, pi-
rosság, sárga foltok és az arcz
minden tisztáltságának
biztos előkövetésére fehérben
és rózsaszínben szőkeknek,
sárgában barnáknak.
LOHSE liliumtej-szappan
csodás illata, tisztasága és
finomsága végett a legkifinál-
tobb tolette-szappan, árja
80 kr., rózsaszín 1 frt.
Gyártmányaim vásárlásánál mélt.
kötésűk mindig figyelni a cségre:
GUSTAV LOHSE
45 Jägerstr. 46 Berlin,
udvari illatszerész.

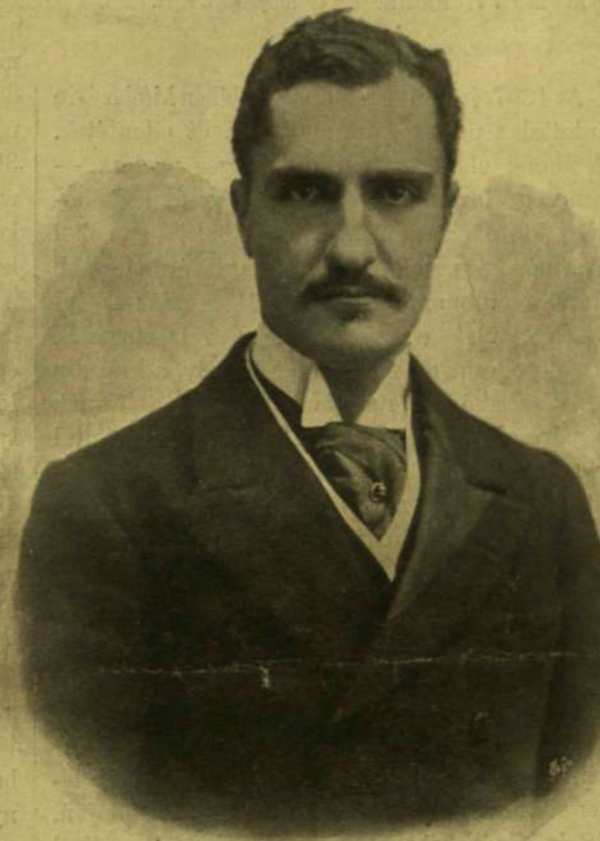
Festty társaság körkép palotájában
Városliget 7368
Krisztus a keresztfán
és Jeruzsálem
óriási körkép. Látható.
reggel 9 órától este 4 óráig.
Az esti órákban villanyvilágításánál.
Belépő díj 50 kr.
Gyermekjegy 30 krajczár.

4. SZÁM. 1898. BUDAPEST, JANUÁR 23. 45. ÉVFOLYAM.

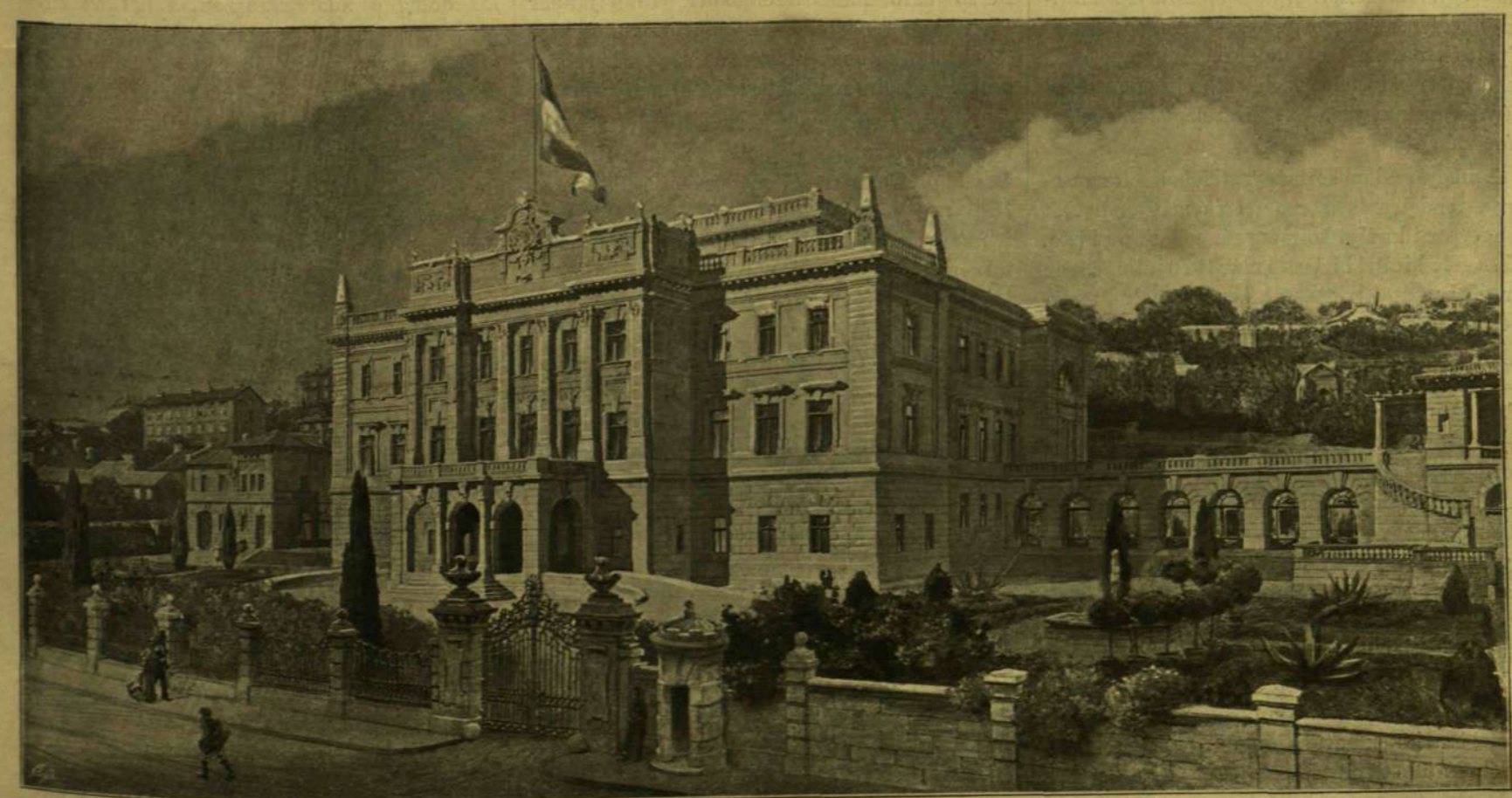
FIUME ÉS KORMÁNYZÓJA.

A **SOK TÖRTÉNETI** viszontagságot, — mint
A jellegé mondja: «indeficenter» (tör-
hetetlenül) kiállott magyar kikötő-
város az 1898. év elejével új viszonyok
közé jutott. Az idők haladása rajta is ér-
vényesül, mint mindenben, a miben erő és
fejlődési képesség van.
Az alkotmányos élet 30 esztendeje álta-
lában véve csodálatra érdemes dolgokat
művelt Fiumében. Fiumének alig több
mint 19 négyzetkilométernyi külön terü-
lete, a maga 6 kilométer hosszú tenger-
partjával, 18 ezer lakost sem számláló vá-
roska volt, a mikor a magyar kormány
1868-ban átvette; 1891-ben már több mint
29 ezer lakosa volt, ez idő szerint pedig
népessége a 35 ezernyi lélekszámot is meg-
haladja. A kikötőváros népessége tehát
megkétszereződött. Nemzetiség tekintetében
a három «eredeti» népfaj: az olasz (44%),
horvát (36%) és szlovén (9%) számará-
nyában lényeges változás nem mutatkozik,
de névezetes új elem itt a beköltözött ma-
gyarság.

Gróf Szapary László, Fiume új kormányzója.

A fiumei magyarok száma hét évvel ez
előtt csak 1062 főre rugott; azóta az állami
hivatalok fejlődése, a hajózás és kereskedés
gyors előhaladása s a nagy ipari és keres-
kedelmi vállalkozások, mint pl. az Adria
tengerhajózási társaság, a leszámítoló bank
vállalatai, kikötőépítés, stb. a magyarság
számát is erősen megkétszerezte. Hinni
lehetett azt is, hogy ott a magyar és olasz
hazafias népesség idők folytán testvériesen
összeolvad, sőt társadalmilag is összeforr.
Mindazáltal ez mostanig nem következett
be úgy, a mint várni lehetett és a mint
kívánatos.
Fiume népének átalakulását úgy látszik
a rohamos gazdasági és forgalmi föllendü-
lés tartóztatta vissza. Az óriási kikötői
építkezések, — a melyek 1868 óta mintegy
32 millió frtot emésztettek föl, — továbbá
a tengeri forgalom rendkívüli növekedése,
az új építkezések, a vasutforgalom s tegyük
hozzá: a quarnerói öböl természeti szépsé-
ge, — annyi új népességi elemmel gaz-
dagították Fiumét, hogy épen e bőség foly-
tán elő kellett állania bizonyos nehézsé-
geknek, a melyek azonban nem betegség

AZ ÚJ KORMÁNYZÓI PALOTA FIUMÉBAN.

La Première Marque du Monde
GUERLAIN

Parfumeur. — Fabrique à Bécon-les-Bruyères (Seine). — Magasins : 15, Rue de la Paix, PARIS

- "Eau de Cologne Nigamonienne" Délicieux parfum très apprécié pour la toilette du Corps.
- "Crème de Fraises" Cold-Cream Spécial Pour tonifier et adoucir la peau.
- "Jardin de mon Curé" Extrait pour le Mouchoir Remarquable par sa distinction.
- "Japon Sapoceti" au Blanc de Balerne. Absolument neutre pour la figure et les mains.